

Liahona

Het mooiste
kerstgeschenk
ooit gegeven, p. 14

De laatste boodschap van
een zending, p. 18

Ons goddelijk potentieel
ontwikkelen, p. 20

Jezus Christus in het Oude
Testament ontdekken, p. 32

NIEUW IN JANUARI

ER KOMT
EEN APARTE
**KATERN VOOR
KINDEREN**
AAN!

DE KERK
IS HIER

La Paz **Bolivia**

De besneeuwde toppen van de Illimani vormen een spectaculaire achtergrond van de hooggelegen, roodstenen stad La Paz, vaak beschouwd als de administratieve hoofdstad van Bolivia omdat er zoveel overheidsinstanties gehuisvest zijn.

In november 1964 kwamen er zendingen van het zendingsgebied Andes in Bolivia aan en hielden een bijeenkomst waarbij 19 mensen aanwezig waren. Een maand later doopten en bevestigden ze de eerste bekeerling. Momenteel telt de kerk in Bolivia ruim 203.000 leden in 255 wijken en gemeenten en 5 zendingsgebieden. De dichtstbijzijnde tempel is in Cochabamba, op 233 km of zeven uur rijden van La Paz.

De kerk staat goed bekend in Bolivia vanwege haar humanitaire inzet, zoals het doneren van rolstoelen en medische apparatuur voor pasgeborenen; deelname aan bloeddonaties; initiatieven op het gebied van landbouw, moestuinen en dorpsontwikkeling; en het organiseren van noodhulp bij rampen.

- De heiligen der laatste dagen in de regio La Paz komen op 40 locaties bij elkaar.
- Meestal is Spaans de voertaal, maar velen spreken ook Quechua, Aymara of Guarani.
- In 1967 werd de eerste voltijdzending uit Bolivia geroepen.
- In december 2014 bestond de kerk in Bolivia 50 jaar. In januari 2015 vierden leden in La Paz dat met een speciale herdenking.

'Wát moeten we doen?!'

Toen we als team leerplanontwikkeling van de kerk enkele leden vroegen om het nieuwe leerplan voor 2019, *Kom dan en volg Mij*, uit te testen, hoorden we die vraag erg vaak. Ze vertelden ons achteraf dat ze het aanvankelijk raar vonden. Ze twijfelden of het zou werken. Maar die zorgen maakten geleidelijk plaats voor bevestiging. Ze zeiden: 'Onze Schriftstudie is volledig veranderd' of 'Het werkt!'

Wat hebben hun ervaringen met u te maken? Wel, het nieuwe leerplan is ook voor u en uw gezin bestemd, niet alleen voor uw leerkracht in de kerk.

Op aanwijzing van het Eerste Presidium wordt er in deze uitgave aandacht geschonken aan de nieuwste fase van het leerplan *Kom dan en volg Mij*, die volgt op de herziening van het leerplan voor jongeren in 2013, *Onderwijzen naar het voorbeeld van de Heiland* in 2016 en het leerplan voor de Melchizedekse priesterschap en de ZHV in 2018.

Vanaf pagina 20 geeft ouderling Jeffrey R. Holland, die op de ontwikkeling van het leerplan toezicht hield, inzichten die ons op verregaande, eeuwige manieren kunnen

veranderen als we ze toepassen. Het is meer dan slechts een leerplan; het is een manier om het evangelie dagelijks te bestuderen en na te leven.

Ik heb gezien hoe profeten, zieners en openbaarders leiding gegeven hebben aan de ontwikkeling van dit nieuwe leerplan dat thuis gebruikt en door de kerk ondersteund wordt. Het past uitstekend bij de nieuwe aanpak van de kerk om onze evangeliebeleving niet voor te kauwen, maar ons aan te sporen om zelf meer verantwoordelijkheid voor onze geestelijke groei te nemen. Als we dat doen, ontvangen we ongetwijfeld meer licht en waarheid en neemt ons vermogen om Jezus Christus te volgen en de boze te verzaken toe (zie LV 93:29–40). En daardoor krijgen we meer gemoedsrust en maken we van deze wereld een betere plek.

Michael Magleby
Directeur leerplanontwikkeling

Hoofdartikelen

8 **Beginselen voor uw bediening: Laat zien dat u om ze geeft**

Enkele manieren om de mensen die we dienen te laten zien dat we ze liefhebben.

14 **De vrede die de Heiland ons schenkt** Ouderling L. Whitney Clayton

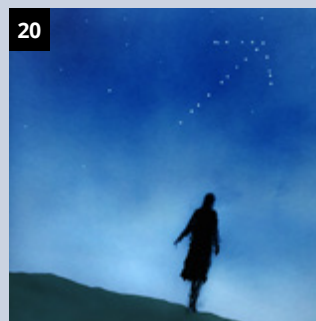
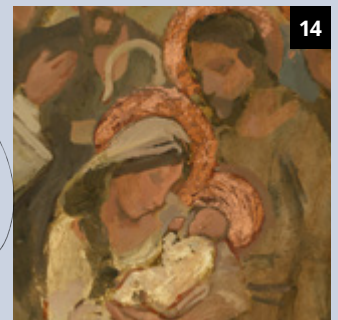
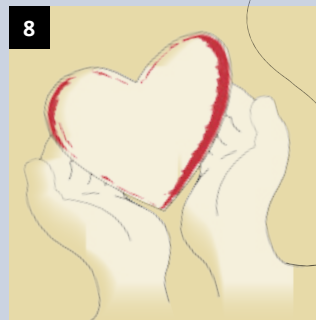
Jezus Christus leerde ons hoe we gemoedsrust kunnen vinden in moeilijke tijden.

20 **Maak van uw leven een fascinerende reis vol persoonlijke groei** Ouderling Jeffrey R. Holland

Door het nieuwe leerplan *Kom dan en volg Mij* kunnen we vooruitgang maken in het bereiken van ons goddelijke potentieel.

32 **'Ik ben die Ik ben': symbolen van Jezus Christus in het Oude Testament** Stephen P. Schank

Oude symbolen richten ons op de Messias en de belangrijke aspecten van zijn rol en onze band met Hem.

Jongeren

46 Wees één: een reden tot viering

President Dallin H. Oaks

Een van de belangrijkste implicaties van de openbaring over het priesterschap uit 1978 is de goddelijke oproep om onze vooroordelen op te geven.

51 Wees één: bruggen bouwen

President Russell M. Nelson

Verschillen in cultuur, taal, geslacht, ras en nationaliteit vallen uiteindelijk in het niet op het verbondspad.

52 Bedienen zoals de Heiland dat deed

Eric B. Murdock

Jesus Christus heeft ons volmaakt voorgedaan hoe we ieder mens kunnen liefhebben en dienen.

56 Zeven manieren om in kerststemming te komen

Charlotte Larcabal

Ben je niet in kerststemming? Hier zijn wat manieren om anderen – en jezelf – de kerstvreugde te laten voelen.

60 Gaven van de Geest op je verlanglijstje zetten

David Dickson

Geestelijke gaven staan voor ons klaar, maar we moeten erom vragen.

62 Vraag en antwoord

Soms heb ik het gevoel dat ik de liefde van de Heiland niet waard ben. Hoe zet ik me over dat gevoel heen en zie ik mijn eigenwaarde in?

64 Poster: De gave die het mogelijk maakt

65 Uitnodiging van de profeet: vijf dingen die je kunt doen om de wereld te veranderen

President Russell M. Nelson

OP DE OMSLAG

Heilige nacht, Michael Malm.

Kinderen

66 Carls kerstcadeau

Juliann Tenney Doman

Carl bedacht vroeg op kerstochtend het beste kerstcadeau voor zijn familie.

68 Katie en Quincy

Evan Valentine en Marissa Widdison

Quincy wist precies hoe ze haar vriendin kon troosten.

70 Eerbied is liefde

Luaipou W.

Ik dacht eraan om eerbiedig te zijn, zodat ik niet zo nerveus was.

71 Uit de modder gered

Ouderling Adilson de Paula Parrella

Toen de modder bij onze burens naar binnen stroomde, wisten we dat we ze konden helpen.

72 Apostelen getuigen van Christus

Ouderling Quentin L. Cook

73 Ons prikbord

74 Laat je licht schijnen: Broers die een licht in de wereld zijn

Deze broers uit Ghana zetten anderen in het licht.

76 Verhalen uit de Schriften: Jona en de walvis

Kim Webb Reid

79 Kleurplaat

Kijk eens of je de Liahona kunt vinden die we in deze uitgave hebben verstoppt. Hint: '_____ is meer dan gehoorzaam en stil zijn.'

Weglezertjes

5 De eerste kerstreis

Christina Crosland

6 Geloofsportret:

Blanca Solis, Asunción (Paraguay)

12 Waar zijn mijn huisonderwijzers en huisbezoeksters gebleven?

Jean B. Bingham

18 Een beetje beter dan gisteren

Luis Omar Cardozo

30 Vanaf het spreekgestoelte:

Keuzes en wonderen: nu zie ik het
Irina V. Kratzer

36 Bespiegelingen:

Eén rood lampje
Lori Ries

37 Dienen in de kerk:

Groeien door dienstbetoon
Po Nien (Felipe) Chou en Petra Chou

38 Onder heiligen der laatste dagen

80 Tot weerziens:

Christus door Joseph Smith kennen
Ouderling Bruce R. McConkie

Jongvolwassenen

42 Een stille, zachte stem voor grote beslissingen

M. Joseph Brough

Sla acht op geestelijke ingevingen en vertrouw op de Heer zodat Hij je paden kan rechtmaken.

MEER WETEN

In de app Evangeliebibliotheek en op liahona.lds.org, kunt u:

- De huidige uitgave vinden.
- Uitsluitend op het internet beschikbare inhoud ontdekken.
- In voorgaande uitgaven zoeken.
- Uw verhalen en opmerkingen indienen.
- U abonneren of een geschenkabbonnement geven.
- Uw studie met digitale hulpmiddelen verbeteren.
- Uw favoriete artikelen en video's delen.
- Artikelen downloaden of afdrukken.
- Naar uw favoriete artikelen luisteren.

CONTACT MET ONS OPNEMEN

- ➔ Stuur uw vragen en opmerkingen via e-mail naar liahona@ldschurch.org.

Dien uw geloofsversterkende verhalen in op liahona.lds.org of stuur ze naar:

- ✉ *Liahona*, fl. 12
50 E. North Temple Street
Salt Lake City, UT, 84150-0023, VS

DIGITALE
THEMA-
ARTIKELEN

Denk hieraan als u voelt dat u tekortschiet

Leah Barton

Zit u vast? Hier leert u hoe u kunt opveren en opnieuw vooruitgang kunt maken.

Waarom ik niet langer vraag 'Waarom?'
na de dood van mijn broer

Ximena Cardozo Corbalán

Ximena legt uit hoe ze gemoedsrust vond nadat haar broer tijdens zijn zending was overleden. Het verhaal van haar vader staat op pagina 18 van deze uitgave.

December 2018 jaargang 118 nummer 12
LIAHONA 14797 120

Tijdschrift van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen

Het Eerste Presidium: Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks, Henry B. Eyring

Het Quorum der Twaalf Apostelen: M. Russell Ballard, Jeffrey R. Holland, Dieter F. Uchtdorf, David A. Bednar, Quentin L. Cook, D. Todd Christofferson, Neil L. Andersen, Ronald A. Rasband, Gary E. Stevenson, Dale G. Renlund, Gerrit W. Gong, Ulisses Soares

Verantwoordelijk redacteur: Hugo E. Martinez
Adviseurs: Brian K. Ashton, Randall K. Bennett, Becky Craven, Sharon Eubank, Cristina B. Franco, Randy D. Funk, Donald L. Hallstrom, Erich W. Kopschke, Lynn G. Robbins

Hoofdredacteur: Richard I. Heaton
Directeur kerkelijke tijdschriften: Allan R. Loyborg
Zakelijk manager: Garff Cannon

Hoofdredacteur: Adam C. Olson
Assistent-hoofdredacteur: Ryan Carr
Publiciteitsassistent: Francisca Olson

Redactieteam: Manysa Dennis, David Dickson, David A. Edwards, Matthew D. Flitton, Lori Fuller, Garrett H. Garff, LaRene Porter Gaunt, Jon Ryan Jensen, Charlotte Larcabal, Michael R. Morris, Eric B. Murdock, Sally Johnson Odekir, Joshua J. Perkey, Jan Pinborough, Richard M. Romney, Mindy Selu, Chakell Wardleigh, Marissa Widdison

Leidend artdirector: J. Scott Knudsen

Artdirector: Tadd R. Peterson

Grafisch team: Jeanette Andrews, Fay P. Andrus, Mandie Bentley, C. Kimball Bott, Thomas Child, David Green, Colleen Hinckley, Eric P. Johnson, Susan Lofgren, Scott M. Mooy, Emily Chieko Remington, Mark W. Robison, Brad Teare, K. Nicole Walkenhorst

Coördinator intellectuele eigendom:

Collette Nebeker Aune

Productiemanager: Jane Ann Peters

Productieteam: Ira Glen Adair, Julie Burdett, Thomas G. Cronin, Bryan W. Gygi, Ginny J. Nilson, Derek Richardson

Drukvoorbereiding: Joshua Dennis, Ammon Harris

Directeur drukwerk: Steven T. Lewis

Directeur distributie: Troy R. Barker

Vertaling: Jos Peeters
Kerkelijk vertaalbureau
Diestseweg 40/4, B-2440 Geel
E-mail: peetersjmg@gmail.com

Distributie: Corporation of the Presiding Bishop of The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints
Steinmühlstrasse 16, 61352 Bad Homburg, Duitsland

Jaarabbonnement: Neem voor bestelling van abonnementen of adreswijziging contact op met Customer Service op 00800 2950 2950 (gratis) of +49 6172 492833 (of 34).
E-mail: orderseu@ldschurch.org
Online: store.lds.org
Prijs jaarabbonnement: 9,20 EURO

Stuur manuscripten en vragen online naar liahona.lds.org of per brief aan:
Liahona, Rm. 2420, 50 East North Temple Street, Salt Lake City, UT 84150-0024, USA; of per e-mail naar: liahona@ldschurch.org.

De *Liahona* (een woord uit het Boek van Mormon dat 'kompas' of 'aanwijzer' betekent) verschijnt in de volgende talen: Albanees, Armeens, Bahasa Indonesia, Bislama, Bulgaars, Cambodjaans,

Cebuano, Chinees, Chinees (vereenvoudigd), Deens, Duits, Engels, Ests, Fiji, Fins, Frans, Grieks, Hongaars, IJslands, Italiaans, Japans, Kiribati, Koreaans, Kroatisch, Lets, Litouws, Malagasi, Marshallees, Mongools, Nederlands, Noors, Oekraïens, Pools, Portugees, Roemeens, Russisch, Samoaans, Sloveens, Spaans, Swahili, Tagalog, Tahitiaans, Thai, Tongaans, Tsjechisch, Urdu, Vietnamese en Zweeds. (Frequentie verschilt per taal)

Uitgever: © 2018 by Intellectual Reserve, Inc. All rights reserved. Printed in the United States of America.

Informatie auteursrechten: Tenzij anders aangegeven, kan materiaal uit de *Liahona* voor persoonlijk, niet-commercieel gebruik (zoals kerkroepingen) worden gekopieerd. Dit recht kan ieder ogenblik ingetrokken worden. Afbeeldingen mogen niet worden gekopieerd indien die beperking bij de afbeelding vermeld staat. Voor vragen over auteursrechten, neemt u contact op met het Intellectual Property Office, 50 E. North Temple St., FL 13, Salt Lake City, UT 84150, USA; of e-mail: copyright@ldschurch.org.

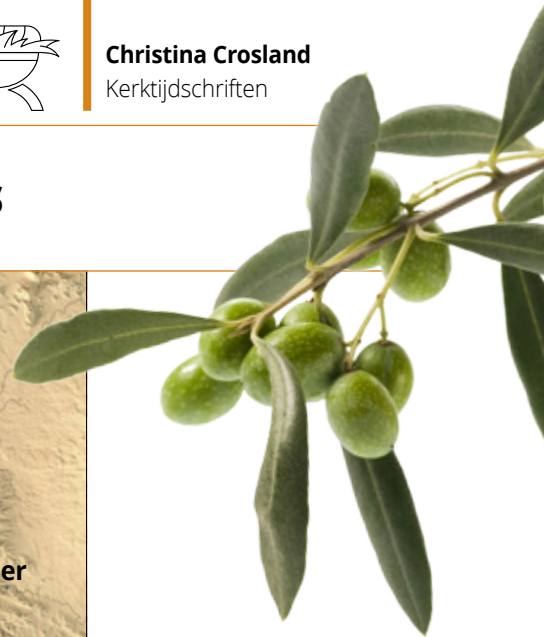
For Readers in the United States and Canada:

December 2018 Vol. 118 No. 12. LIAHONA (USPS 311) Dutch (ISSN 1522-9173) is published monthly by The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 East North Temple, Salt Lake City, UT 84150, USA. Subscription price is \$10.00 per year; Canada, \$12.00 plus applicable taxes. Periodicals Postage Paid at Salt Lake City, Utah. Sixty days' notice required for change of address. Include address label from a recent issue; old and new address must be included. Send USA and Canadian subscriptions to Salt Lake Distribution Center at address below. Subscription help line: 1-800-537-5971. Credit card orders (Visa, MasterCard, American Express) may be taken by phone. (Canada Post Information: Publication Agreement #40017431)

POSTMASTER: Send all UAA to CFS (see DMM 507.1.5.2) NONPOSTAL AND MILITARY FACILITIES: Send address changes to Distribution Services, Church Magazines, P.O. Box 26368, Salt Lake City, UT 84126-0368, USA.

DE EERSTE KERSTREIS

W

e vertellen elk jaar het kerstverhaal, maar hoe vaak stellen we ons de reis van Maria en Jozef voor? Hun geloof en offers zijn een belangrijk onderdeel van het verhaal.

1. Lukas 1:26-27, 30-31

Maria kwam uit Nazareth, een dorpje met ongeveer 400 tot 500 inwoners.¹ In de ogen van de wereld was ze maar een eenvoudig boerenmeisje. En toch aanvaardden zij en Jozef hun roeping om de Zoon van God op te voeden.

2. Lukas 2:4-5

Hun reis naar Bethlehem duurde minstens vier of vijf dagen,² en in de Schriften staat niets over een ezel die hen door de rotsachtige heuvels begeleidde. Maria maakte die reis met Jozef terwijl ze al hoogzwanger was, zodat de profetie vervuld werd dat de Messias in Bethlehem geboren zou worden. (Zie Micha 5:1.)

3. Lukas 2:7-11

In Bethlehem hadden Jozef en Maria geen onderdak om de Koning der koningen te huisvesten. Ze moesten zich heel nederig hebben gevoeld

toen ze bij die anderszins eenvoudige geboorte, getuige waren van de duidelijke tekenen dat deze baby de Zoon van God was.

4. Mattheüs 2:13-14

Plotsklaps moest dat jonge gezin stad en land achterlaten. Toen het Kerstkind

nog geen twee jaar was, werd zijn leven al bedreigd. (Zie Mattheüs 2:16.) Maar hun toewijding aan en liefde voor hun Heiland motiveerden Maria en Jozef om de lange reis naar Egypte te maken.

5. Mattheüs 2:19-23

Nadat ze enige tijd in een onbekend land hadden gewoond, maakten Jozef en Maria hun langste reis. Maar de kilometers leken vast korter, omdat ze nu op weg naar huis waren. Daar aangekomen vertrouwden ze op God en voedden ze Hem op die 'Nazarener genoemd [zou] worden' (Mattheüs 2:23).

Net als Maria en Jozef

LEGGEN WIJ ONZE REIS MET JEZUS CHRISTUS AF.

Hoewel die reis lang en moeilijk kan zijn, leidt elke gelovige voetstap ons naar het eeuwige leven – een gave van onze liefdevolle Heiland, door wiens reis het eeuwig heil mogelijk is. ■

NOTEN

1. Zie James E. Strange, 'Nazareth', *Anchor Bible Dictionary*.
2. Zie D. Kelly Ogden, 'The Road to Bethlehem', *Tambuli*, december 1993, 41.

Toen Blanca's echtgenoot en moeder ziek werden en niet meer voor zichzelf konden zorgen, moest Blanca ontslag nemen, zodat ze voltijds voor hen kon zorgen. Door zich tot de Heer te wenden heeft Blanca kracht gekregen die haar eigen vermogen te boven gaat.

FOTOGRAAF CODY BELL

Blanca Solis

Asunción (Paraguay)

Ik blijf bidden en vraag de Heer om kracht, zodat ik kan volharden. Ik bid voortdurend tot Hem. Door de beproevingen van mijn familie ben ik gaan beseffen dat de Heer voortdurend aan mijn zijde was. Hij geeft me de kans om weer op te staan. De kracht die ik van de Heer krijg, is ongelooflijk.

Ik vaag me nooit af waarom zoiets mij overkomt. Ik ga er vanuit dat er altijd een reden is. Ik vertrouw op de Heer en aanvaard wat Hij op mijn pad brengt. Hij heeft me in erg moeilijke tijden gesteund en gesterkt.

MEER WETEN

Hebt u als mantelzorger hulp nodig? Ga dan naar lds.org/go/12186.

U vindt meer over zorgen voor oudere familieleden op lds.org/go/12187.

Op lds.org/go/18 staan meer geloofsportretten.

Beginnelsen voor uw bediening

LAAT ZIEN DAT U OM ZE GEEFT

Er zijn zoveel manieren waarop we kunnen laten zien dat we om ze geven, zeker in de kersttijd. We kunnen praten, sms'en, schrijven, geven, delen, bidden, bakken, zingen, omhelzen, spelen, planten of schoonmaken. Probeer het maar.

Anderen liefde betonen ligt aan de basis van bediening. Algemeen ZHV-presidente Jean B. Bingham heeft gezegd: "Ware bediening [gebeurt] individueel en liefde [is] de drijfveer. [...] Met liefde als drijfveer gebeuren er wonderen. We zullen manieren vinden om onze "ontbrekende" zusters en broeders naar de allesomvattende omarming van het evangelie van Jezus Christus te brengen."¹

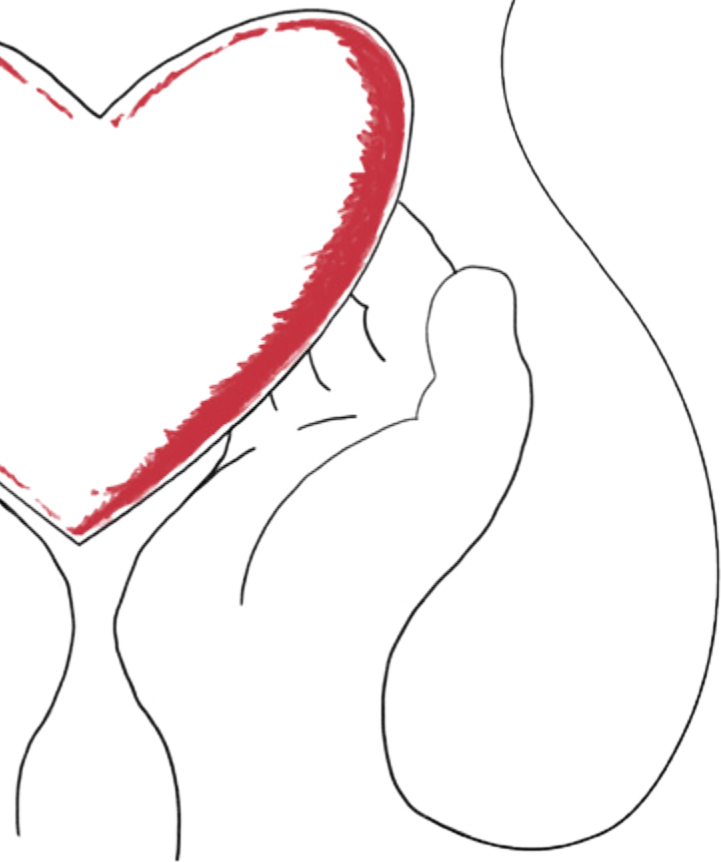
Anderen laten weten dat we om ze geven is van essentieel belang als we persoonlijke banden met ze willen ontwikkelen. Maar verschillende mensen ontvangen die boodschap op verschillende wijzen. Dus hoe kunnen we gepast onze liefde voor anderen zo uitdrukken dat ze het begrijpen en waarderen? Hier zijn enkele manieren om te tonen dat we om ze geven en enkele ideeën om uw eigen denkproces op dreef te brengen.

De artikelen 'Beginnelsen voor uw bediening' zijn er om ons te leren hoe we voor elkaar moeten zorgen – niet om als boodschap te brengen. Doordat we de mensen leren kennen die we dienen, zal de Heilige Geest ons ingeven wat voor zorg, mededogen, en welke boodschap zij eventueel van ons nodig hebben.

Zeg het

Iemand gewoon zeggen hoe u over hem of haar denkt, is soms het beste wat u kunt doen. En dat kan dan zijn om iemand te laten weten dat u van hem of haar houdt, maar ook om uw bewondering voor hem of haar uit te spreken of een oprecht compliment te geven. Deze waardering komt relaties ten goede. (Zie Efeze 4:29.)

- Laat iemand weten hoezeer u een van zijn of haar sterke punten bewondert.
- Ga langs, bel, of stuur een e-mail, een sms of kaart en laat weten dat u aan hem of haar denkt.

Bezoek

Tijd uittrekken om met iemand te praten en te luisteren is een prima manier om te tonen hoeveel u hem of haar waardeert. Of u hen nu thuis, in de kerk of elders bezoekt, er zijn veel mensen die behoefte hebben aan iemand om mee te praten. (Zie Mosiah 4:26; LV 20:47.)

- Plan een bezoek naargelang de behoeften van de persoon. Trek tijd uit om echt te luisteren en persoonlijke omstandigheden te begrijpen.
- Als reistijd, culturele normen of andere omstandigheden een bezoek lastig maken, kunt u samen overwegen om tijd na de kerkdiensten in te plannen.

Dien doelgericht

Houd in gedachten wat de persoon of het gezin nodig heeft. Door zinvol te dienen, laat u zien dat u om ze geeft. Het combineert de waardevolle geschenken van tijd en doordachte inspanning. 'Eenvoudige daden kunnen [...] een diepgaand effect op anderen hebben,' heeft zuster Bingham gezegd.²

- Bied hulp aan die iemand of zijn of haar gezin versterkt, zoals op de kinderen passen zodat de ouders naar de tempel kunnen gaan.
- Zoek naar manieren om lasten te verlichten als iemand het even niet meer ziet zitten, door bijvoorbeeld de ramen te lappen, de hond uit te laten, of in de tuin te werken.

Door naar anderen te luisteren komen we erachter hoe we hun kunnen tonen dat we om ze geven. Zie het artikel over beginselen voor uw bediening, 'Vijf dingen die goede luisteraars doen' in de *Liahona* van juni 2018.

Doe samen iets

Er zijn personen die zich niet door diepgaande gesprekken aangesproken voelen. Sommige mensen leggen banden door gezamenlijke interesses te vinden en samen iets te doen. De Heer heeft ons aangespoord bij onze broeders en zusters 'te zijn en hen te versterken' (LV 20:53).

- Ga samen wandelen, organiseer een spelletjesavond of plan een vaste tijd om samen te sporten.
- Werk samen aan een maatschappelijk project of kerkproject.

Geef een cadeautje

Soms hebben we weinig tijd om contact met elkaar te hebben. In veel culturen worden cadeautjes gezien als een teken van zorg en empathie. Met af en toe een klein cadeautje kunt u aangeven dat u de relatie wilt verbeteren. (Zie Spreuken 21:14.)

- Breng hun lievelingstraktatie mee.
- Stuur ze een citaat, Schrifttekst of andere boodschap waarvan u denkt dat ze er iets aan hebben.

Liefdewerk

Als u de mensen die u bedient en voor wie u inspiratie zoekt, beter leert kennen, gaat u specifiek leren hoe u uw liefde en zorg aan hen persoonlijk kunt laten zien.

Kimberly Seyboldt uit Oregon (VS) vertelt hoe ze naar inspiratie zoekt en geschenken geeft om liefde te tonen:

‘Wanneer ik me neerslachtig voel, sta ik op en bak courgettebroden, meestal een achttal. Mijn geheime ingrediënt is het stille gebed dat ik tijdens het bakken doe om te weten wie er een brood nodig heeft. Ik heb mijn burens beter leren kennen doordat het warme courgettebrood mijn sleutel was tot hun huis en hun leven.

‘Op een warme zomerdag stopte ik langs de kant van de weg bij een gezin dat bakjes braambessen verkocht. Ik had geen braambessen nodig, maar de jonge, magere jongen aan het kraampje keek me vol verwachting aan, omdat hij dacht dat ik zijn volgende klant was. Ik kocht wat braambessen, maar ik had ook een geschenk voor hem. Ik gaf de jongen twee broden. Hij keek naar zijn vader voor goedkeuring en zei toen: ‘Kijk papa, nu hebben we vandaag iets te eten.’ Ik was dankbaar voor de kans om op zo’n eenvoudige manier liefde te tonen.’

Ouderling Jeffrey R. Holland van het Quorum der Twaalf Apostelen heeft erop aangedrongen ‘dat alle mannen en vrouwen, en onze oudere jongemannen en jongevrouwen, zich [...] met meer toewijding voor anderen willen inzetten, met als enige drijfveer de reine liefde van Christus. [...] Mogen we aan de zijde van de Heer van de wijngaard werken en God, onze Vader, helpen met zijn enorme werk om gebeden te beantwoorden, troost te bieden, tranen te drogen, en zwakke knieën te sterken.’³

Jezus Christus geeft om ons

Voordat Jezus Christus Lazarus uit de dood opwekte, ‘weende Jezus.

‘De Joden dan zeiden: Zie, hoe lief Hij hem had!’ (Zie Johannes 11:35–36.)

‘Ik heb medelijden met u’, heeft Christus tegen de Nephtien gezegd. Toen riep Hij hun zieken en bezochten, lammen en blinden bij Zich, en ‘Hij genas hen’ (zie 3 Nephi 17:7–9).

De Heiland heeft ieder van ons het goede voorbeeld gegeven toen Hij voor anderen zorgde. Hij heeft ons het volgende geleerd:

‘U zult de Heere, uw God, liefhebben met heel uw hart, met heel uw ziel en met heel uw verstand.

‘Dit is het eerste en het grote gebod.

‘En het tweede, hieraan gelijk, is: U zult uw naaste liefhebben als uzelf’ (Mattheüs 22:37–39).

Wie heeft uw zorg nodig? Hoe kunt u ze laten zien dat u om ze geeft? ■

NOTEN

1. Jean B. Bingham, ‘Onze bediening naar het voorbeeld van de Heiland’, *Liahona*, mei 2018, 106.
2. Jean B. Bingham, ‘Onze bediening naar het voorbeeld van de Heiland’, 104.
3. Jeffrey R. Holland, ‘Bij hen te zijn en hen te versterken’, *Liahona*, mei 2018, 103.

Jean B. Bingham
Algemeen
ZHV-presidente

Waar zijn mijn huisonderwijzers en huisbezoeksters gebleven?

Omdat bedienen flexibel is, zouden we anderen méér zorg moeten geven in plaats van het kalmer aan te doen.

Een van mijn vriendinnen vroeg me laatst verbaasd: ‘Waar zijn mijn huisbezoeksters gebleven?’ Sinds het overlijden van haar man waren ze zo zorgzaam en attent geweest, maar sinds de aankondiging van het nieuwe bedieningsprogramma tijdens de algemene aprilconferentie van 2018 heeft zij ze niet meer gezien.

We zijn ons allemaal aan een nieuwe aanpak aan het aanpassen, en sommige dienende broeders en zusters hebben misschien niet begrepen dat een bezoek aan huis niet de enige manier is om te bedienen, maar dat het beslist wél een geweldige manier is om liefde en oprechte belangstelling te tonen. En dat veel leden dat nog steeds nodig hebben.

Het *waarom* belangrijker vinden dan het *hoe*

Voor sommige leden zit het probleem misschien in een misverstand over het doel van de verandering. Het huisonderwijs en huisbezoek vervangen door bediening was niet alleen om te

veranderen *hoe* we voor elkaar zorgen, maar vooral om ons te laten leiden door het *waarom*.

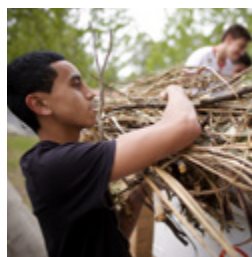
Het uiteindelijke doel van onze bediening is anderen te helpen om zich diepgaander tot de Heiland, Jezus Christus, te bekeren en naar het bereiken van hun goddelijke potentieel toe te werken. De extra flexibiliteit van het programma is niet bedoeld om ons te laten verflauwen in onze inzet; die is bedoeld om de Geest een betere kans te geven ons in onze inzet te leiden.

Dus of iemand vandaag een bezoekje nodig heeft, zou grotendeels moeten afhangen van wat hem of haar kan helpen om voortgang te maken op het pad naar onze hemelse Vader.

Samen leren

Ondanks de aanvankelijke onzekerheid over wat er bij onze bediening van ons wordt verwacht, nemen onze zusters en broeders contact met elkaar op. Waar ik ook heen ben gereisd, heb ik het fijn gevonden om van talloze vrouwen (en veel mannen) te horen hoe ze met hun bediening een positieve uitwerking op hun band met anderen en op persoonlijke groei hebben.

Onlangs ben ik teruggekeerd van een reis naar de Amerikaanse staat North Carolina, waar de ZHV-presidente van een wijk enkele ideeën van haar ringleidsters noemde. Ik vond ze uitstekend, en ik wil ze met wat extra verduidelijking doorgeven.

'EEN NIEUWERE EN HEILIGERE MANIER'

In dit overzicht ziet u hoe sommige leden het oude programma waren gaan zien, en aan de andere kant hoe wij hopen dat iedereen zal begrijpen wat bediening inhoudt.

OUD

Huisonderwijs en huisbezoek

Gemotiveerd door plicht

Doosje*

Wat moet ik doen?

Procedure

AFVINKEN

Aandacht voor de taak

Maandelijks bezoek

Een vaste boodschap brengen

Wat telt als een bezoek?

Toegewezen aan broeders en zusters

Uitvoering rapporteren

NIEUW

Bediening

Gemotiveerd door liefde

Parel

Waarom doe ik het?

Uitkomst

CONTACT HOUDEN

Aandacht voor de persoon

Eenvoudige, flexibele contactmomenten

Evangelieverkondiging door de Geest

Verantwoordelijk voor geestelijk welzijn

Broeders en zusters toevertrouwd

Harten veranderd

*Er is een gelijkenis over een juwelier die een kostbare parel had, maar het verdrietig vond dat de mensen die ernaar kwamen kijken meer aandacht besteedden aan het mooie doosje waarin het bewaard werd dan aan de parel zelf. Ook wij kunnen ons in onze overgang van huisonderwijs en huisbezoek op bediening beter concentreren op de 'parels' van zinvolle bediening dan op het 'doosje' van beleid en procedure.

SUCCESVOLLE BEDIENINGSGESPREKKEN HOUDEN

In de digitale versie van dit artikel geeft zuster Bingham vijf richtlijnen voor het houden van nuttige bedieningsgesprekken. Ga naar lds.org/go/121813.

Blijf ermee doorgaan

We leren allemaal samen als we 'een nieuwere en heiligere manier' van bedienen gebruiken.¹ Sommigen onder ons voelen zich misschien overstelpt of afgeschrokken. Misschien helpt het om te onthouden dat 'nieuwere en heiligere' niet 'volmaakte en onbereikbare' betekent.

Of u nu nog niet zeker weet wat de doelen van bediening zijn en hoe het werkt, of dat u denkt dat u wel weet hoe het moet, ik nodig u uit om de informatie en video's op ministering.lds.org te lezen en te bekijken, en de artikelen over bediening te bestuderen die elke maand in de

Liahona verschijnen (zie pagina 8 in deze uitgave). Met dit materiaal kunt u uw bediening in overeenstemming brengen met het werk van de Heiland.

Dank u, fijne broeders en zusters, dat u anderen liefhebt, voor ze zorgt en contact met ze onderhoudt, en dat u van uzelf geeft. U bent werkelijk opmerkelijk, en uw bediening zal 'iets opmerkelijks' worden.²

NOTEN

1. Russell M. Nelson, 'Onze bediening', *Liahona*, mei 2018, 100.
2. Emma Smith, in *Dochters in mijn koninkrijk: de geschiedenis en het werk van de zustershulpvereniging* (2011), 14.

Ouderling
L. Whitney
Clayton

van het Presidium
der Zeventig

DE VREDE

DIE DE HEILAND ONS SCHENKT

Zelfs in een wereld waarin vrede ver te zoeken is, kan het geschenk van vrede dat de Heiland ons geeft in ons hart leven, ongeacht de omstandigheden.

Is er iets mooiers dan prachtige kerstmuziek en kerstliederen, met familie en vrienden bijeenkomen, glimlachende gezichten en blij, opgetogen kinderen? Door het kerstfeest worden we als familie, vrienden en gemeenschap op een goddelijke manier bij elkaar gebracht. We zien ernaar uit om elkaar cadeautjes te geven en samen van een feestmaal te genieten.

In *A Christmas Carol*, geschreven door de Engelse schrijver Charles Dickens, vat de neef van Ebenezer Scrooge de magie van deze gewijde tijd van het jaar precies samen. Hij zegt: 'Als de kersttijd was aangebroken, beschouwde ik die altijd [...] als een goede tijd, een vriendelijke, vergevingsgezinde, welwillende tijd; de enige tijd die ik in het lange kalenderjaar ken waarin de mensen eensgezind lijken in het openstellen van hun [...] hart, en waarin ze denken aan [andere] mensen. [...] En daarom, [...], hoewel hij mij nooit enig goud of zilver heeft opgeleverd, geloof ik dat hij me *wel* goed heeft gedaan, en mij goed *zal* doen; en zeg ik: God zegene hem!'¹

Als ouder, en nu als grootouder, word ik herinnerd aan de magie van Kerstmis als ik zie hoe mijn kinderen, en nu hún kinderen, de geboorte van de Heiland vieren en bij familiebijeenkomsten van elkaars gezelschap genieten. Ik ben ervan overtuigd dat u, net als ik, de vreugde en onschuld hebt gezien

waarmee kinderen naar deze bijzondere feestdag uitkijken en ervan genieten. Als we die vreugde zien, herinnert dat ons aan gelukkige kerstfeesten uit het verleden. Dickens schreef ook: 'Het is soms goed om een kind te zijn, en er is geen betere tijd om kind te zijn dan met Kerstmis, aangezien de machtige Grondlegger [van het feest] zelf als een Kind kwam.'²

Ik ben in Los Angeles (Californië, VS) opgegroeid. Rondom ons huis stonden sinaasappelboomgaarden. Mijn ouders nodigden elk jaar rond Kerstmis familie, vrienden en burens uit om een avondje kerstliederen te komen zingen en samen van iets lekkers te genieten. Het was een heerlijke traditie voor ons allemaal, en we zongen urenlang. Wij kinderen zongen mee zolang we vonden dat dit moest, en dan slopen we weg om in de sinaasappelboomgaard te spelen.

Mijn vrouw, Kathy, en ik hebben onze kinderen ook in het zuiden van Californië opgevoed, vrij dicht bij de kust. Daar wordt de sfeer van het kerstfeest bepaald door palmbomen die in de wind heen en weer wiegen. Elk jaar keken onze kinderen ernaar uit om in de haven naar de kerstboottocht te kijken. Honderden prachtige boten, met knipperende lichtjes in allerlei kleuren, voeren dan in de haven rond, terwijl wij vol bewondering toekeken.

DE HERSCHEPPENDE
GEEST VAN DE
KERSTTIJD IS GEWOR-
TELD IN DE VERLOS-
SENDE MACHT VAN
JEZUS CHRISTUS
OM ONS LEVEN TE
VERBETEREN.

Nu we in Salt Lake City wonen, hebben Kathy en ik er een traditie van gemaakt om met onze kinderen en kleinkinderen naar de plaatselijke uitvoering van *A Christmas Carol* te gaan. Elk jaar kijken we toe als Scrooge zijn wonderbaarlijke metamorfose van een harte-loze kluizenaar tot een opgewekte buurman vol kerstvreugde ondergaat, en we voelen de aandrang om de Scrooge in ons los te laten. We voelen de ingeving om zelf wat beter het voorbeeld van de Heiland in naastenliefde voor iedereen te volgen.

De verlossende macht van Jezus Christus

De herscheppende geest van de kersttijd is geworteld in de verlossende macht van Jezus Christus om ons leven te verbeteren. Het alom geliefde verhaal van de geboorte van Gods Zoon, meer dan tweeduizend jaar geleden in Bethlehem, is opgetekend in het boek Lukas:

‘En het geschiedde in die dagen dat er een gebod uitging van keizer Augustus dat heel de wereld ingeschreven moest worden. [...]

‘En ze gingen allen op weg om ingeschreven te worden, ieder naar zijn eigen stad.

‘Ook Jozef ging op weg, van Galilea uit de stad Nazareth naar Judea, naar de stad van David, die Bethlehem heet, [...]

‘om ingeschreven te worden met Maria, zijn ondertrouwde vrouw, die zwanger was.

‘En het geschiedde, toen zij daar waren, dat de dagen vervuld werden dat zij baren zou,

‘En zij baarde haar eerstgeboren Zoon, en wikkelde Hem in doeken en legde Hem in de kribbe, omdat er voor hen geen plaats was in de herberg.

‘En er waren herders in diezelfde streek, die zich ophielden in het open veld en ’s nachts de wacht hielden over hun kudde.

‘En zie, een engel van de Heere stond bij hen en de heerlijkheid van de Heere omscheen hen en zij werden zeer bevreesd.

‘En de engel zei tegen hen: Wees niet bevreesd, want zie, ik verkondig u grote blijdschap, die voor heel het volk wezen zal,

‘namelijk dat heden voor u geboren is de Zaligmaker, in de stad van David; Hij is Christus, de Heere.

‘En dit zal voor u het teken zijn: u zult het Kindje vinden in doeken gewikkeld en liggend in de kribbe.

‘En plotseling was er bij de engel een menigte van de hemelse legermacht, die God loofde en zei:

‘Eer zij aan God in de hoogste hemelen, en vrede op aarde, in mensen een welbehagen’ (Lukas 2:1, 3–14).

Wees niet bevreesd

De engel merkte dat de herders bang werden toen hij aan hen verscheen, en hij zei: ‘Wees niet bevreesd.’ De ontstellende heerlijkheid Gods die de onverwachte hemelse boodschapper uitstraalde, had hen inderdaad bang gemaakt. Maar het nieuws dat de engel kwam brengen, was niets om bang voor te zijn. Hij was gekomen om een

wonder aan te kondigen, om het allergrootste goede nieuws te brengen, namelijk dat de verlossing van de mensheid letterlijk was begonnen. Geen enkele andere boodschapper daarvoor of daarna heeft ooit een blijdere boodschap gebracht.

De Eniggeborene van de Vader was aan zijn sterfelijke reis begonnen, want de boodschap was dat 'heden voor u geboren is de Zaligmaker, in de stad van David; Hij is Christus, de Heere'. Dat was inderdaad een heel blijde boodschap.

Wij maken allemaal momenten mee waarop de grote vreugde die de engel belooft ongrijpbaar en veraf lijkt. Wij zijn allen onderworpen aan de zwakheden en de ontberingen van het leven – ziekte, mislukking, problemen, teleurstelling en uiteindelijk de dood. Hoewel veel mensen zo gezegend zijn dat ze in fysieke veiligheid leven, geldt dat tegenwoordig niet voor iedereen. Velen hebben grote moeite om aan de eisen van het leven te voldoen, en met de fysieke en emotionele gevolgen van die eisen om te gaan.

En toch is ondanks de ontberingen van het leven de boodschap van de Heer aan ieder van ons nu hetzelfde als aan de herders die tweeduizend jaar geleden de wacht hielden: 'Wees niet bevreesd.' Misschien is de aansporing van de engel om niet bevreesd te zijn voor ons in deze tijd nog belangrijker dan voor de herders die op die eerste kerstavond voor hun veiligheid vreesden. Kan hij ook bedoeld hebben dat wij moeten begrijpen dat angst dankzij de Heiland nooit zal overwinnen? Wilde hij onderstrepen dat angst uiteindelijk nooit gerechtvaardigd is, dat geen aards probleem blijvend is, en dat ieder van ons verlost kan worden?

Het fijnste kerstgeschenk zal altijd het geschenk van de Heiland zelf blijven: zijn volmaakte vrede. Christus heeft gezegd: 'Vrede laat Ik u, Mijn vrede geef Ik u; niet zoals de wereld die geeft, geef Ik die u. Laat uw hart niet in beroering raken en niet bevreesd worden' (Johannes 14:27).

Zelfs in een wereld waarin vrede ver te zoeken is, kan het geschenk van vrede dat de Heiland ons geeft in ons hart leven, ongeacht de omstandigheden. Als wij de uitnodiging van de Heiland om Hem te volgen aannemen, wordt blijvende vrees voor altijd uitgebannen. Onze toekomst is veilig gesteld. Dit is de boodschap van 'grote blijdschap, die voor heel het volk wezen zal'.

De profeet Jesaja heeft gezegd: 'Wees niet bevreesd, want Ik ben met u; wees niet verschrikt, want Ik ben uw God. Ik sterk u, ook help Ik u, ook ondersteun Ik u met mijn rechterhand, die gerechtigheid werkt' (Jesaja 41:10).

Hoop op de Heiland

Omdat tweeduizend jaar geleden in Bethlehem de Heiland is geboren, is er hoop – en zo veel meer. Er is verlossing, bevrijding, overwinning en triomf. 'Het kwaad zal falen, het goede de zege behalen.'³

Dan is het geen wonder dat er plotseling een engelenkoor verscheen, als een hemels uitroepeten achter de aankondiging door de engel van de geboorte van de Heiland, dat zong: 'Eer zij aan God in de hoogste hemelen, en vrede op aarde, in mensen een welbehagen.' Geen enkele boodschap kon meer geruststellen. Geen enkele boodschap bracht de mens ooit meer welbehagen.

Mag deze tijd van het jaar er een van vrede en vreugde voor ons allen zijn, want 'voor [ons is] geboren de Zaligmaker, in de stad van David; Hij is Christus, de Heere'. ■

Uit 'Wees niet bevreesd', toespraak gehouden in het kader van de kerstmeditatie met het Eerste Presidium op 6 december 2015 in het Conferentiecentrum.

NOTEN

1. Charles Dickens, *A Christmas Carol* (1858), 5–6.
2. *A Christmas Carol*, 67.
3. 'I Heard the Bells on Christmas Day', *Hymns*, nr. 214.

Een beetje beter dan gisteren

Luis Omar Cardozo

Sergio was bijna een jaar op zending toen zijn zendingspresident ons belde. Hij was onze enige zoon en ons eerste kind dat op voltijdzending ging. Mijn vrouw, Liliana, en ik waren trots op hem en trots dat hij een voorbeeld voor zijn twee zusjes was.

We wisten dat Sergio vanwege zijn persoonlijkheid een goede zendeling zou zijn. Hij was een geboren leider, hij was opgewekt en oprecht, en hij kon anderen motiveren.

Het maakte hem niet uit of iemand wel of geen lid van de kerk was – hij sloot vriendschap met iedereen. Als

anderen de draak met hem staken omdat hij een heilige der laatste dagen was, zag hij daar de grap wel van in. Hij voelde zich zelden beledigd.

We waren opgetogen toen Sergio zijn zendingsoproep naar het zendingsgebied Chiclayo (Peru) kreeg. Hij begon zijn zending op 20 november 2013. Hij hield van zijn zending. In het begin was het makkelijk om hem te schrijven. Maar met het verstrijken van de maanden had ik meer tijd nodig om over zijn brieven na te denken en op zijn geestelijke groei te reageren.

We maakten ons over Sergio geen zorgen. We dachten dat het zendingsveld de veiligste plek was waar hij kon zijn. Zijn zendingspresident belde ons op 7 oktober 2014.

Wij voelden ons nooit alleen

De zendingspresident vertelde ons dat Sergio en zijn collega onderzoekers over de tempel en eeuwige gezinnen aan het onderwijzen waren. Sergio sprak na afloop het slotgebed uit. Hij viel stil tijdens dat gebed, raakte opeens buiten bewustzijn en viel op de vloer neer. Hij kreeg een zegen en werd met spoed naar een medisch centrum gebracht. De artsen stelden vast dat hij een hersenbloeding had gekregen. Ze probeerden hem tevergeefs bij te brengen.

Het nieuws hulde ons in diepe rouw. Maar Liliana en ik moesten ondanks ons verdriet naar Peru afreizen om Sergio's lichaam en spullen op te halen. We hadden moeite om helder te denken. We waren dan ook dankbaar dat er – vanaf

het moment dat we van huis gingen tot onze terugkeer – iemand van de kerk was om ons bij te staan. De Heilige Geest hielp ons ook. Hij gaf ons troost en hielp ons om door te gaan. Wij voelden ons nooit alleen.

Het is moeilijk om bij zo'n beproeving dankbaar te zijn. Toch ben ik dankbaar voor de tedere barmhartigheden van de Heer met betrekking tot Sergio's overlijden. Toen hij overleed, was ik als bisschop werkzaam, gaf Liliana seminariëes en was onze dochter Ximena jongevrouwenpresidente van de wijk. We waren bezig om anderen te dienen en lief te hebben. Dat verstevigde ons fundament in het evangelie. Als Sergio dan toch weg moest worden genomen, zal ik altijd dankbaar zijn dat onze hemelse Vader hem tot Zich nam terwijl wij sterk in het geloof waren.

Ik ben ook dankbaar dat Sergio dit leven verliet terwijl Hij de Heer diende en 'in dienst van [zijn] medemensen' was (Mosiah 2:17). De Heer heeft verklaard dat 'zij die in Mij sterven, de dood niet zullen smaken, want die zal zoet voor hen zijn' (LV 42:46).

De Heilige Geest gaf me een klein beetje een indruk van wat onze hemelse Vader moet hebben doorgemaakt toen zijn Eniggeborene voor ons stierf. Ik besefte dat ik geen enkel recht had om boos te zijn op God. Mijn Vader in de hemel wist wat ik doormaakte. Ik werd met vrede vervuld zodat ik zijn wil en de timing van Sergio's dood kon aanvaarden. Liliana beleefde en voelde dat net zo.

Troostende woorden

Ons gezin was in 2005 in de tempel verzegeld, toen Sergio en Ximena nog klein waren. Ruth werd kort daarna in het verbond geboren. Sergio doopte haar voordat hij op zending ging.

Ruth had drie dagen na zijn dood een droom over Sergio. Het was de nacht van haar negende verjaardag. Ruth droomde dat ze de hele dag hand in hand liepen en dat hij troostende woorden tot haar sprak.

We moeten het evangelie blijven naleven. Zo kan Sergio weer bij ons zijn.

Ruth en Ximena hadden een hechte band met Sergio en missen hem heel erg. Ruth put nog steeds troost uit de gedachte aan haar droom.

Toen Liliana en ik op een dag Sergio's spullen bekeken, vonden we zijn zendingsplanner. We zagen dat Sergio op elke pagina van elke dag de woorden 'Wees een beetje beter dan gisteren' had geschreven.

Die woorden zijn me bijgebleven. Ze herinneren me eraan dat we het evangelie moeten blijven naleven. Zo kunnen we na dit leven als gezin bij elkaar zijn. Zo kan Sergio weer bij ons zijn.

De Heiland zal ons door moeilijke tijden heen loodsen. Ik weet dat dit waar is. Ik weet ook dat zijn beloften vaststaan. We houden ons dus aan het evangelie vast en volgen Sergio's voorbeeld. We proberen elke dag een beetje beter te zijn. ■

De auteur woont in Salta (Argentinië).

MAAK VAN UW LEVEN
EEN FASCINERENDE
REIS VOL

persoonlijke groei

**Ouderling
Jeffrey R. Holland**
van het Quorum
der Twaalf
Apostelen

Het evangelie onderwijzen,
leren en naleven ligt aan de
basis van het groeiproces
naar ons goddelijk potentieel.

Noot van de redactie: In dit artikel dat ouderling Holland voor de *Liahona* schreef, legt hij uit welke krachtige beginselen van bekering aan de basis van *Kom dan en volg Mij*, het nieuwe leerplan van de kerk, liggen.

Wat is het toch een geweldige tijd om lid van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen te zijn! Als ik nadenk over de recente ontwikkelingen in het koninkrijk van de Heer, is het mij duidelijk dat God ons meeneemt op een fascinerende reis met bergen en dalen, en adembenemende vergezichten die we niet voor mogelijk houden, tot we net dat beetje hoger klimmen en ze voor ons zien liggen.

Het afgelopen jaar hebben we afscheid genomen van onze geliefde profeet en onze liefdevolle steun verleend aan een nieuwe profeet. We zijn de bijeenkomsten van de ZHV en het MP-quorum anders gaan bekijken, met meer nadruk op gezamenlijk overleg om het werk van de Heer te

volbrengen. In diezelfde geest hebben we gezien dat de Heer hogepriesters en ouderlingen in één quorum heeft samengebracht, en is er een aardverschuiving teweeggebracht in de manier waarop priesterschapdraggers en zusters Gods kinderen dienen. Alsof dat nog niet genoeg was, heeft het Eerste Presidium onlangs nieuwe hulpbronnen voor persoonlijke en gezinsschriftstudie

Hij wil ons hart veranderen

Hoe dan ook hoop ik dat we zien dat het om meer dan een gewijzigd beleid, nieuwe programma's en herziene handboeken gaat. Het werk van de Heer draait uiteindelijk altijd om mensen, niet om programma's. Welke wijzigingen Hij ook aanbrengt in een organisatie of een lesschema of een leerplan, wat Hij echt hoopt te veranderen, is u en

Het evangelie onderwijzen, leren en naleven zijn basisbeginselen van het groeiproces waardoor we ons goddelijk potentieel kunnen bereiken en als onze hemelse Ouders worden.

aangekondigd, en een daarmee samenhangende aanpassing van lesmateriaal voor het jeugdwerk en de zondagsschool. En dan heb ik het nog niet eens over de voortdurende vooruitgang op het gebied van het zendingswerk, familiehistorisch onderzoek en tempelwerk.

En er is ongetwijfeld nog meer op komst. In het negende geloofsartikel staat: 'Wij geloven alles wat God heeft geopenbaard'. Dat is meestal niet zo moeilijk. Het vereist echter een bijzonder soort vertrouwen om te 'geloven dat Hij nog vele grote en belangrijke dingen aangaande het koninkrijk Gods zal openbaren', en die dan te aanvaarden, wat ze ook zijn. Als we daartoe bereid zijn, zal God ons leiden naar plekken die we nooit dachten te kunnen bereiken, en die zelfs onze stoutste dromen overstijgen. Zijn gedachten en zijn wegen zijn waarlijk hoger dan de onze (zie Jesaja 55:8-9). In zekere zin denk ik dat we zoals de mensen in Kirtland zijn, tot wie de profeet Joseph Smith zei: 'U weet niet meer van de bestemming van deze kerk en dit koninkrijk dan een baby die op zijn moeders schoot ligt.'¹

mij. Hij wil ons hart veranderen en onze toekomst verbeteren.

Nee, we kunnen nog niet zien welke grote en belangrijke dingen voorbij de volgende bocht in het pad liggen te wachten. Maar we weten wel iets over de uiteindelijke bestemming:

'Het is nog niet geopenbaard wat wij zullen zijn. Maar wij weten dat, als Hij geopenbaard zal worden, wij Hem gelijk zullen zijn; want wij zullen Hem zien, zoals Hij is' (1 Johannes 3:2).

'Wat voor mannen [en vrouwen] behoort u daarom te zijn? Voorwaar, Ik zeg u, zoals Ik ben' (3 Nephi 27:27).

'U [zult] van zijn volheid ontvangen, en in Mij worden verheerlijkt zoals Ik in de Vader; daarom, Ik zeg u: U zult genade voor genade ontvangen' (LV 93:20).

Ik weet niet hoe u erover denkt, maar mij lijkt het een lange, stimulerende reis! Die goddelijke bestemming, dat verheven doel, is de kern van alles wat het herstelde evangelie aantrekkelijk en inspirerend maakt. Diep in onze ziel weerklinkt een echo, een herinnering, die zegt dat we om

die reden naar de aarde zijn gekomen. We hebben in de eerste plaats met het plan van onze Vader in de hemel ingestemd omdat we zoals Hij wilden worden. We wisten dat het een ambitieus doel was dat grote inspanning zou vergen. Maar we wilden met minder geen genoegen nemen. Onze ziel is gemaakt om te groeien, en we werden toen en nu geïnspireerd om de reis te maken.

Leren en worden

Het evangelie onderwijzen, leren en naleven zijn basisbeginselen van het groeiproces waardoor we ons goddelijk potentieel kunnen bereiken en als onze hemelse Ouders worden. Soms noemen we dat proces *eeuwige vooruitgang*. Soms noemen we het *tot inkeer komen*. Soms noemen we het gewoon *bekering*. Hoe we het ook noemen, het houdt in dat we iets leren. De profeet Joseph Smith heeft gezegd: ‘U zult zelf moeten leren om een god te worden en koningen en priesters van God te zijn, [...] door van de ene kleine graad tot de andere te gaan, en van een klein vermogen tot een groot vermogen. [...]’

‘Als u een ladder opklimt, moet u onderaan beginnen en stap voor stap naar boven gaan totdat u de top bereikt; en dat geldt ook voor de beginselen van het evangelie – u moet met de eerste beginnen en doorgaan tot u alle beginselen van de verhoging hebt geleerd.’²

Laten we het nu over dat leren hebben. Als leraar in hart en nieren houd ik van dat woord en wat het inhoudt, hoewel ik vind dat we de definitie wat moeten aanpassen. Met betrekking tot het evangelie bedoel ik met leren niet alleen het verwerven van kennis. Dat is maar een deel van het verhaal. Ik bedoel er ook niet mee dat we passief naar een hoorcollege luisteren of feiten memoriseren. Met leren bedoel ik groei en verandering, inzichten die tot verbetering leiden, en kennis van de waarheid, wat ons op zijn beurt dichtert bij de God van alle waarheid brengt.

President Russell M. Nelson wees op het verband tussen leren en die berouwvolle verandering van hart, toen hij zei dat ‘de Heilige Geest iemand die oprecht naar de waarheid zoekt innerlijke overtuiging geeft’. Hij ‘voedt het geloof’ en ‘zet aan tot bekering en gehoorzaamheid aan Gods geboden’. Door die cruciale ingrediënten van bekering kunnen wij ons ‘afwenden van de wegen van de wereld en [...] tot de wegen van de Heer’, wat ‘een grote verandering van hart met zich mee[brengt]’.³

Het gaat er niet om dat we de namen van de twaalf stammen van Israël kennen, of de gelijkenis van de olijfbomen kunnen

schematiseren, hoewel dat nuttig kan zijn. Deze vorm van leren houdt in dat we onszelf veranderen, dat we anders (beter) worden omdat we meer te weten komen van wat God weet.

U begrijpt dat deze vorm van leren veel te uitgebreid is om in een klaslokaal of een les van 45 minuten te passen. De Schriften, profeten, ouders, zonneschijn, regenachtige dagen, influisteringen van de Geest en de leerschool van het leven van alledag bieden ons allemaal de kans om over God

Het gezin is zowel klaslokaal als praktijkruimte, en het leren en naleven van het evangelie gaan er naadloos in elkaar over.

en zijn plan te leren, want ‘alle dingen getuigen’ van Hem (Mozes 6:63). Uiteindelijk komen we allen tot het besef dat Hij ons niet alleen in de kerk wil onderwijzen, maar overal en altijd. In informele situaties met onze kinderen en vrienden, onze burens en collega’s, de man of vrouw in de bus, of de behulpzame kassamedewerker – waar en wanneer wij maar bereid zijn om te leren.

De waarheden die God ons elke dag tracht te leren, zijn echter niets anders dan zaadjes die op steenachtige grond zijn gevallen, of die verschroeien, of die in de dorens vallen en verstikt raken, tenzij we de raad van Alma volgen en ze voeden door ze te beproeven, of de raad van Jakobus om daders van het woord en niet alleen hoorders te zijn. (Zie Markus 4:1–20; Jakobus 1:22; Alma 32:27–43.) Als we waarheid leren, en besluiten om ernaar te handelen, groeit ons getuigenis (zie Johannes 7:17). Als we ons vervolgens de waarheid eigen maken door er voortdurend naar te handelen, zelfs in tijden van beproeving, veranderen

we en worden we meer zoals de Vader van de waarheid.⁴

Evangeliestudie met het gezin als middelpunt

Daarom zeggen we dat het onderwijzen, leren en naleven van het evangelie ‘op het gezin gericht en [...] door de kerk ondersteund’ moet zijn.⁵ Ten eerste brengen we thuis de meeste tijd door, veel meer dan in de kerk (overwerkte bisschoppen uitgezonderd). We verwachten niet dat ons lichaam lang kan overleven op één maaltijd per week, ook al is het een erg lekkere maaltijd. Op dezelfde manier dreigen we geestelijk ondervoed te raken als een zondagse les in de kerk, ook al is het een uitstekende les, de belangrijkste plek is waar we ons ‘[vergasten] aan het woord van Christus’ (2 Nephi 31:20).

Ten tweede is het gezin zowel klaslokaal als praktijkruimte, en gaan het leren en naleven van het evangelie er naadloos in elkaar over.

Die praktijkervaring kan niet in een klaslokaal worden opgedaan.

En bovenal is het gezin een echo van de hemel – of kan dat zijn. Een herinnering aan de eeuwige bestemming die we hier nastreven. President Henry B. Eyring, tweede raadgever in het Eerste Presidium, zei het zo: ‘Aardse gezinnen zijn verre van volmaakt. Toch bieden ze Gods kinderen de grootste kans op een welkom in deze wereld met de enige liefde op aarde die in de buurt komt van wat we in de hemel ervoeren, namelijk ouderlijke liefde. Het gezin is ook de beste manier om de morele deugden en ware beginselen te bewaren en door te geven die ons terug naar God kunnen voeren.’⁶

Maak ik de ouders onder u nu bang? Ik hoop het niet. Het is niet de bedoeling dat deze nadruk op thuis onderwijzen, leren en naleven een grotere belasting voor personen en gezinnen vormt. Integendeel, we hopen dat we uw lasten kunnen verlichten door te erkennen en steunen wat u thuis verwezenlijkt. Of misschien kunnen we u zelfs zo versterken dat u uw ‘lasten met gemak [kunt] dragen’ (Mosiah 24:15).

Evangeliestudie in de kerk ondersteunen

Hoewel we onze visie op evangeliestudie buiten het klaslokaal verbreden, wil dat niet zeggen dat het klaslokaal aan belang moet inboeten. Uiteraard hopen we dat u in de kerk nog waardevolle dingen leert. De ondersteunende rol van lessen in de kerk is zelfs cruciaal voor onderwijs in het gezin. Maar als we levens willen veranderen, mag onderwijs in de kerk niet losstaan van wat er in die levens gebeurt. Het moet inspelen op de ervaringen van leraars en leerlingen, en daar gebruik van maken.

Het is duidelijk dat de nadruk niet mag liggen op het handboek of het bord of de schikking van de stoelen of zelfs maar de beste discussievragen. Het individuele kind van God en zijn of haar eeuwige vooruitgang, daarop moeten we onze

HET EVANGELIE THUIS BESTUDEREN EN NALEVEN

Onderzoek door mormoonse en niet-mormoonse wetenschappers heeft uitgewezen dat religieuze tradities in een gezin een sterke, blijvende invloed op kinderen uitoefenen. Opgroeïende kinderen houden als volwassene vaak de religieuze overtuiging en gewoonten aan die ze in hun jeugd thuis hebben aangeleerd.

Ouders die hun gezin grondvesten op de beginselen van rechtschapenheid die in ‘Het gezin: een proclamatie aan de wereld’ staan, bezorgen hun kinderen voordelen die in de loop der tijd alleen maar toenemen, en tot geestelijke en stoffelijke zegeningen leiden.

Volgens een onderzoek dat in de Verenigde Staten door de kerk werd uitgevoerd, is de kans dat kinderen en jongeren van mormoonse gezinnen waar dagelijks met het gezin wordt gebeden, enkele keren per week aan gezins-schriftstudie wordt gedaan en een wekelijkse gezinsavond wordt gehouden, als volwassene de wekelijkse kerkdiensten bijwonen, hun begiftiging ontvangen of in de tempel trouwen twintig procent hoger.

Uiteraard hebben kinderen keuzevrijheid, en daarom garanderen trouwe godsdienstige gebruikers van ouders, zoals regelmatig gezinsgebed en Schriftstudie, niet dat een kind de waarden van zijn of haar ouders overneemt. De kans dat geloofsovertuigingen en religieuze gewoonten aan de volgende generatie worden doorgegeven, is het grootst als ouders het goede voorbeeld geven, een hechte, liefdevolle band met hun kinderen hebben, en openhartig over religieuze onderwerpen praten. De invloed van het gezin op de godsdienstbeoefening van een individu is zo groot dat van alle ‘afgedwaalden’ een aanzienlijke minderheid tijdens het sterfelijk leven naar de kudde terugkeert.

Hoewel dit onderzoek hoopgevend is voor gezinnen waar evangeliestudie centraal staat, geeft het ook aan dat steun van de kerk bijzonder belangrijk is voor bekeerlingen of andere mensen van wie de godsdienstbeleving in het gezin zwak is. Deze leden kunnen baat hebben bij rolmodellen en mentors. Ze kunnen bijvoorbeeld de gezinsavond bij een ander gezin bijwonen, leren hoe ze van het gezinsgebed een gewoonte kunnen maken, zien hoe in andere gezinnen positief over godsdienst wordt gesproken, en samen met meer ervaren leden aan de bediening deelnemen.

inspanningen en aandacht richten. We willen mensen raken, en we moeten stoelen of krijt of audiovisuele apparatuur alleen aanraken als dat ons helpt om mensen te raken. De Heiland zou het als volgt gezegd hebben: wat baat het een leraar of klas om de beste leerstellige uiteenzetting ter wereld te horen, als die leer niet tot uiting komt in het leven en de liefde, de gedachten en gevoelens van het individuele lid, degene die God zo graag wil redden en verhoegen?

JE WORDT NIET FIT DOOR NAAR ANDEREN TE KIJKEN

Ouderling Neil L. Andersen van het Quorum der Twaalf Apostelen heeft evangeliestudie met een bezoek aan een fitnesscentrum vergeleken. Hij zei: 'Cursisten worden niet sterker door te kijken hoe iemand anders de oefeningen doet. Zij leren eerst en doen daarna mee. Doordat hun geestelijke kracht toeneemt, krijgen ze vertrouwen en gaan ze nog meer hun best doen.' ('Een klas vol geloof, hoop en naastenliefde' [een avond met een algemeen autoriteit, uitzending voor leerkrachten godsdienstonderwijs, 28 februari 2014], lds.org/broadcasts.)

Echt succes wordt niet gemeten aan de vlotheid van de les, het vullen van de tijd, het aantal complimentjes voor de leerkracht, of zelfs het aantal aanwezigen in de les. Succes is afhankelijk van wat er in het leven van de leerling gebeurt. Heeft broeder Janssens vorige week tijdens de les iets in de Schriften gevonden wat hem met zijn problemen heeft geholpen? Of nog beter, is er tijdens die les iets gebeurd waardoor het hem die week lukte om zelf antwoorden te vinden? En toen hij deze week vertelde wat hij had meegemaakt, heeft zuster Peeters daar dan de hoop en het vertrouwen uit geput om te geloven dat God ook haar zal helpen? (Zie 'Je wordt niet fit door naar anderen te kijken.')

Dit alles betekent dat u als leerkracht zult merken dat de nieuwe hulpbronnen er anders uitzien dan de oude lesboeken. Ze bevatten minder concrete aanwijzingen over wat u moet doen en hoe u dat moet doen. Dat is opzettelijk zo gedaan, om u aan te sporen te bidden, alert te zijn en gebruik te maken van uw eigen ervaring en uw eigen inspiratie, en die van uw leerlingen. (Zie 'Zingt u een solo of leidt u het koor?')

ZINGT U EEN SOLO OF LEIDT U HET KOOR?

Leerkrachten hebben vaak het gevoel dat ze solisten zijn en dat alles van hen afhangt. In plaats daarvan kunnen ze zichzelf beter als dirigenten beschouwen. De rol van de leerkracht is uniek en noodzakelijk. Hij of zij leidt het gesprek, inspireert cursisten om het evangelie na te leven, en verwijst steeds naar de zuivere leer. Maar we maken samen de muziek. Leerkrachten helpen ons onze innerlijke evangeliestem te vinden, door ons aan te moedigen en te inspireren om zelf van onze Schriftstudie te leren. Als we dan naar de les komen, kunnen we vertellen welke persoonlijke inzichten we hebben opgedaan en wat we hebben ontdekt. Zo voegt onze stem zich bij het koor.

Laten we er bijvoorbeeld van uitgaan dat de les over het Nieuwe Testament gaat en ik de zondagschoolleerkracht ben. Ik hoef niet naar de klas te komen met een arsenaal aan feitjes over de achtergrond van Mattheüs 5, inspirerende citaten van wijze mensen over de Bergrede, creatieve opdrachten om een betere vreedstichter te worden, en mijn minutieus georganiseerde les precies op tijd te laten eindigen. Nee, ik bestudeer de beginselen in Mattheüs 5 en leef ze na, net zoals ik dat van mijn cursisten verlang. Het enige verschil is dat ik daarbij meer aan ieder van mijn cursisten denk en voor ze bid, om te weten hoe die beginselen hun tot nut kunnen zijn. In de

klas kan ik hen dan onder invloed van de Geest aanmoedigen om elkaar op te bouwen en te steunen in hun streven Mattheüs 5 te bestuderen en na te leven. Ik zorg ervoor dat ze verbanden zien tussen hun leven en de kostbare leer in de Schriften. En ik bid vooral om inspiratie voor het moment, zodat

ik een feit kan omzetten in geloof, en een vraag in een zoektocht.

In het jeugdwerk is mijn rol wellicht een beetje anders. Het is echter niet mijn doel om de kleintjes drie kwartier te amuseren of stil te houden zodat ik ongestoord mijn zegje kan doen. Het is mijn bedoeling om ze een zelfstandig lerende houding bij te brengen, hun duidelijk te maken hoe hun leven door evangeliewaarheden wordt verrijkt, en hun ouders, die hun belangrijkste evangelieleerkrachten zijn, te steunen.

Nu heb ik naast de ouders misschien ook de leerkrachten angst ingeboezemd. Als dat zo is, wil ik u met twee gedachten geruststellen: (1) u onderwijst mensen, geen lessen, en u kent de mensen veel

Succes is afhankelijk van wat er in het leven van de leerling gebeurt.

beter dan het lesboek ze kent. (2) Uw persoonlijke inspanningen om het evangelie te bestuderen en na te leven zijn de beste voorbereiding op het onderwijzen van anderen in het evangelie. Vergeet niet dat we de Geest het beste in ons leven en ons onderwijs kunnen uitnodigen door zelf het evangelie te bestuderen en na te leven. In deze kerk is de Geest de ultieme leerkracht, en gelukkig is zijn invloed eindeloos.

Hij gaf het pad aan en ging ons voor

Ons grote verlangen is dat de Heer ons naar nieuwe hoogten van geestelijke groei tilt, doordat we het evangelie op nieuwe manieren bestuderen en naleven. Met zijn hulp verkondigen we onze

vrienden het evangelie, niet omdat we denken dat het zo hoort, maar omdat het evangelie deel van ons leven uitmaakt, en omdat we onze mond niet kunnen openen zonder dat er een stukje evangeliewaarheid uit valt! Idealiter zullen onze vrienden uit andere geloofsrichtingen de toename van licht in ons leven zien en de zendingen gaan opzoeken, nog voordat de zendingen hen opzoeken, omdat ze voor hun gezin willen wat ze hebben gezien. Tempelhuwelijken, familiehistorisch werk, priesterschapsmacht en verordeningen, morele reinheid en zorg voor de armen, al die dingen zullen het gezegende resultaat zijn, als grondig bekeerde discipelen van Christus het evangelie elke dag bestuderen en naleven, en volledige,

Ik getuig dat het licht in ons zal groeien als wij licht en waarheid nastreven en die ons dagelijks eigen maken.

gepaste, voortdurende ondersteuning tijdens de zondagse lessen krijgen. Daar leidt de Heer ons naartoe, en het is waarlijk een fascinerende reis!

We gebruiken de woorden ‘Onderwijzen naar het voorbeeld van de Heiland’, en ik hoop dat dit nooit een holle frase of een cliché wordt. Wat we daarmee bedoelen, is dat we christelijke leerkrachten en leerlingen moeten zijn, en het evangelie verkondigen zoals Hij dat deed. Zo kunnen wij ons bij de discipelen voegen, in de voetsporen van Jezus treden, en zoeken naar wie is afgedwaald. Zo kunnen wij samen met de schare de berg van de zaligsprekingen beklimmen, en met de menigte aan de oevers van Galilea zitten. Zo kunnen wij allen het kleed van de Meester aanraken en genezen worden.

Ik geniet altijd van de poëtische woorden van Eliza R. Snow in een van de ontroerendste lofzangen van de kerk:

*Hij gaf het pad aan en ging ons voor,
Hij houdt ons op het goede spoor
Naar het licht, het leven en de eeuwigheid
In de stralende glorie van Gods tegenwoordigheid.⁷*

Broeders en zusters, ik vind het een eer om met u het pad te bewandelen naar de glorierijke toekomst die onze Vader in de hemel voor ons in petto heeft. Ik ken uw hart. Ik weet dat u van de Heer houdt en zijn wil wilt doen. Ik getuig dat, als wij licht en waarheid nastreven en ons dagelijks eigen maken, dat het licht in ons zal groeien, ‘steeds helderder tot de volle dag toe’ (LV 50:24; cursivering toegevoegd), en dan zullen we bij Hem kunnen zijn omdat we zoals Hij zullen zijn. ■

NOTEN

1. *Leringen van kerkpresidenten: Joseph Smith* (2007), 148.
2. *Leringen: Joseph Smith*, 239, 288.
3. Russell M. Nelson, ‘Jezus Christus, de grote Geneesheer’, *Liahona*, november 2005, 86.
4. Zie Dallin H. Oaks, ‘Opdracht tot wording’, *Liahona*, januari 2001, 40–43; zie ook David A. Bednar, ‘Tot de Heer bekeerd’, *Liahona*, november 2012, 106–109.
5. *Handboek 2: de kerk besturen* (2010), 1.4.
6. Henry B. Eyring, ‘Het gezin van God bijeen vergaderen’, *Liahona*, mei 2017, 20.
7. Naar ‘How Great the Wisdom and the Love’, *Hymns*, nr. 195.

U ZULT NIEUWE INZICHTEN KRIJGEN

‘Als u nadenkt en bidt over leerstellige beginselen, zal de Heilige Geest in uw hart en in uw verstand tot u spreken. Van gebeurtenissen die in de Schriften beschreven worden, zult u nieuwe

inzichten krijgen en zullen beginselen die op uw situatie van toepassing zijn, in uw hart binnendruppelen.

Dergelijke openbaringen krijgt u door te leven volgens het licht dat u gegeven is en door vanuit reine motieven de Schriften te bestuderen – met de oprechte bedoeling om “tot Christus te komen”. Als u dat doet, zal uw vertrouwen “in het nabij-zijn van God sterk worden” en zal de Heilige Geest voortdurend uw metgezel zijn.’

**President Russell M. Nelson, ‘Geleid door de Schriften’,
Liahona, januari 2001, 21.**

HOE MOET IK HET NIEUWE MATERIAAL KOM DAN EN VOLG MIJ GEBRUIKEN?

De nieuwe leermiddelen, *Kom dan en volg Mij* voor personen en gezinnen, voor de zondagsschool en voor het jeugdwerk, zijn bedoeld om ons te helpen thuis en in de kerk betekenisvolle ervaringen te hebben wanneer we de Schriften bestuderen. Wat is dan de bindende factor in de nieuwe leermiddelen *Kom dan en volg Mij*?

- In 2019 zult u het Nieuwe Testament bestuderen. In *Kom dan en volg Mij – voor personen en gezinnen* staan ideeën om uw persoonlijke en gezinsstudie te ondersteunen. Gebruik dit materiaal zoals u dat goed lijkt.
- Elke week zullen alle volwassenen, jongeren en kinderen van de kerk dezelfde hoofdstukken in het Nieuwe Testament bestuderen en bespreken.
- Als u een leerkracht in de zondagsschool of het jeugdwerk bent, kunt u *Kom dan en volg Mij – voor personen en gezinnen* gebruiken om uw persoonlijke en gezinsstudie te verbeteren. U ontvangt ook een leerkrachtenboek met ideeën om in de klas voor een lesbeleving te zorgen die de Schriftstudie van de cursisten thuis ondersteunt.

Meer informatie over de leermiddelen voor *Kom dan en volg Mij* vindt u op komdanenvolgmij.lds.org.

OVER ZUSTER KRATZER

Irina Valentinovna Kratzer (geb. 1965) komt uit Barnaul (Siberië), waar ze medicijnen

heeft gestudeerd en cardioloog is geworden. Geneeskunde was geen lucratieve bezigheid; ze moest soms maanden op haar salaris van het ziekenhuis wachten. Ze had een man die haar mishandelde. Toen ze in 1996 van hem scheidde, moest ze extra nachtdiensten draaien om haar moeder en dochter te onderhouden. Ze raakte uitgeput en wanhopig.

Irina was atheïstisch opgegroeid en geloofde niet in God. Toch deed ze Hem op een avond een verzoek: 'Oké God, als U er bent, laat 't me weten. Maar waarschijnlijk ziet U me niet eens staan. Wie ben ik voor U, een nietig wezen dat hier probeert te overleven?'

Een paar weken later, in augustus 1996, ontmoette Irina een man die haar met de kerk in aanraking bracht en haar hielp om een reis naar de VS te regelen om Engels te studeren. In april 1998, acht maanden na haar aankomst in Utah (VS), trouwde Irina met Tay Kratzer.

Zuster Kratzer was leerkracht in een ZHV in Orem (Utah) toen haar gevraagd werd om in de vrouwenconferentie van de Brigham Young University te spreken.

Keuzes en wonderen: nu zie ik het

Irina V. Kratzer

Deze rubriek gaat over het leven van toegewijde vrouwen en hun boodschap, en bevat uittreksels uit het boek *At the Pulpit: 185 Years of Discourses by Latter-day Saint Women* (2017). Het boek is beschikbaar in het Engels, Portugees en Spaans.

Op een gegeven moment werd ik door liefde en het licht van Christus aangeraakt. Ik ben nooit meer dezelfde geweest.

Ik weet wat het is om zonder het evangelie te leven. Ik heb het 30 jaar gedaan. Ik ben in Rusland uit goede ouders geboren. [...] Ik ben erg jong getrouwd en kreeg een prachtige baby, een meisje. Ik studeerde vlot af en vond een baan die ik echt leuk vond. Maar toch [...] was ik alles behalve gelukkig.

[...] Mijn huwelijk [...] liep langzaam maar zeker op de klippen. Ik verdiende nauwelijks genoeg om eten voor mijn dochter en mezelf te kopen. Ik zondigde. Ik maakte de ene foute keuze na de andere. Door honger, neerslachtigheid en slechte keuzes voelde ik me ellendig. Ik dacht dat ik gewoon pech had en besepte niet dat wat ik meemaakte in veel opzichten de gevolgen van mijn eigen zonden waren. Maar wist ik veel? Ik had geleerd dat zonde niet bestond. [...]

Na de communistische revolutie in 1917 werd godsdienst in [de Sovjet-Unie] verboden. Vanaf de

peuterspeelzaal werd mij geleerd dat God niet bestond, en dat alleen de communistische partij en grootvader Lenin het Russische volk gelukkig konden maken. Godsdienstige mensen werden in onze samenleving hevig vervolgd. Gelovigen raakten hun baan kwijt, mochten niet naar school en kregen het etiket 'getikt' opgeplakt. Op de universiteit moest iedereen colleges atheïstisch volgen, waar we bewezen dat God niet bestaat. [...] Ik dacht gewoon niet aan God. Toch voelde ik pijn in mijn hart vanwege mijn foute keuzes. Later werd me duidelijk dat de pijn die ik voelde het licht van Christus was. Daardoor had ik een geweten dat mij het verschil tussen goed en kwaad liet voelen. [...]

[...] Voor mij was het leven een donkere tunnel met aan het eind alleen het graf. Het voelde alsof ik langzaam aan het doodgaan was. Ik wist niet hoe ik moest bidden, dus droomde ik. [...] Ik droomde dat ik op een dag alle ellende in mijn leven zou ontvluchten en weer helemaal opnieuw zou beginnen en me gelukkig en stralend zou voelen.

Ik wilde zo graag dat mijn dochter een beter leven zou krijgen dan ik had. [...]

[Toen] kreeg ik het Boek van Mormon. Elke ochtend voor ik naar mijn werk ging, las ik een hoofdstuk. Door dit boek te lezen, ontdekte ik dat God leeft en dat Jezus zijn Zoon is, [die] naar deze aarde is gekomen om zondaars als ik te helpen. Hoe meer ik in dit boek las, hoe duidelijker ik de kloof tussen de leringen van Christus en mijn eigen levenswijze zag. Ik ontdekte waarom ik me zo ellendig voelde. [...]

[...] Ik was klaar voor een ingrijpende verandering. Ik zal nooit die nacht vergeten [...] dat ik de hele nacht huilde. Ik besepte dat mijn leven niet goed was,

dat ik door mijn foute keuzes de mensen van wie ik het meeste hou gekwetst had. Het was de pijnlijkste ervaring van mijn leven. Ik snikte en smeekte de hele nacht door. [...] Aan het einde van de nacht was ik zo uitgeput dat ik geen tranen meer over had. Maar toen het ochtendgloren doorbrak, kreeg ik een gevoel van rust en opluchting. Ik hoorde de woorden: 'Hier is mijn hand. Ik zal je leiden en helpen. Maar je moet me beloven om het anders te gaan doen.' Dat deed ik. Ik beloofde het. Meer dan wat dan ook wilde ik die leiding en hulp. [...]

Tijdens die pijnlijke en vreugdevolle nacht in Rusland had ik er geen idee van hoe groots Christus' beloften zijn.

Ik wist toen niet dat ik kort daarna naar Amerika zou gaan en daar meer over zijn evangelie zou leren en me zou laten dopen. [...] Ik wist niet dat mijn dochter naar Amerika zou komen en in ons geluk zou delen. [...]

[...] Hij heeft me zoveel wonderen gegeven dat ik niet de minste twijfel kan hebben over zijn goddelijke hand in mijn leven. [...]

Wandel met Christus! Hou zijn hand vast! Vergast je aan zijn woord. Drink zijn licht door elke porie in, met je hele ziel. In moeilijke tijden ben je niet in een donkere tunnel, maar in het licht van zijn liefde dat steeds helderder voor je uit schijnt. ■

‘Ik ben die Ik ben’

symbolen van Jezus Christus in het Oude Testament

Vooraf in deze oude kroniek moet Jezus Christus gezocht worden, anders wordt Hij misschien niet gevonden.

Stephen P. Schank

Afdeling priesterschap- en gezinszaken

Toen Mozes zijn gezicht bedekte, moeten de barmhartige woorden van de Heer in de brandende braamstruik met de echo's van de eeuwigheid hebben weerklonken: 'Ik heb duidelijk de onderdrukking van mijn volk [...] gehoord. Voorzeker, Ik ken hun leed.

'Daarom ben Ik neergekomen om het volk te redden. [...]

'En Mozes zei tegen God: Zie, wanneer ik bij de Israëlieten kom en tegen hen zeg: De God van uw vaders heeft mij naar u toe gezonden, en zij mij zeggen: Wat is Zijn Naam? Wat moet ik dan tegen hen zeggen?

'En God zei tegen Mozes: IK BEN DIE IK BEN. Ook zei Hij: Dit moet u tegen de Israëlieten zeggen: IK BEN heeft mij naar u toe gezonden (Exodus 3:7-8, 13-14).

De voorsterfelijke Jezus Christus, die bij het oude Israël als de Heer Jehova bekend stond, noemde Zichzelf de bron waaruit zijn volk verlossing kon verwachten. Duizenden jaren later bevestigde de herrezen Jezus Christus zijn belofte van verlossing tegen het hedendaagse Israël met de woorden: 'Wees welgemoed en vrees niet, want Ik, de Heer, ben met u en zal u bijstaan; en u zult van Mij getuigen, ja, Jezus Christus, dat *Ik* de Zoon van de levende God ben, dat *Ik was*, dat *Ik ben* en dat *Ik zal komen*' (LV 68:6; cursivering toegevoegd).

De Schriften, de woorden des levens, zijn geschreven om de kinderen van God in alle bedelingen naar Jezus Christus te verwijzen voor verlossing van zonde, dood en alle aardse problemen. Het

Oude Testament is daarop geen uitzondering. Net als alle andere Schriften heeft het ten doel om ons hart en verstand op onze Verlosser, de Heer Jezus Christus, te richten. Maar vooral in deze oude kroniek moet Hij worden gezocht, anders wordt Hij misschien niet gevonden.

Als we in een boek met Schriftuur naar Jezus Christus op zoek gaan, helpt het als we voortdurend in gedachte houden waarnaar we op zoek zijn. Jezus Christus *is* de Bron des levens! Voor de noodlottige problemen van de geestelijke en lichamelijke dood die door de val zijn veroorzaakt, *is* Christus de eeuwige oplossing voor Israël. Lehi heeft gezegd: 'Hij geeft Zichzelf als offer [om] aan het einddoel van de wet te *beantwoorden*' (2 Nephi 2:7; cursivering toegevoegd). Dat antwoord – de Verlosser van Israël, de grote 'Ik ben' – zoeken we in de Schriften. In het poëtische en vaak archaische taalgebruik van het Oude Testament zijn de eeuwige problemen – en Jezus Christus als oplossing – niet altijd gemakkelijk herkenbaar. Toch bevindt Jezus Christus Zich daar onder het oppervlak, klaar om in die oude verhalen te worden gevonden.

Als we de naam van de Heer in gedachten houden die Mozes op de berg Sinaï ontving – 'Ik ben' – denk dan aan alles wat Jezus Christus *betekent* voor hen die op Hem vertrouwen. De volgende voorbeelden zijn symbolische leringen uit het Oude Testament waarmee wij ons hart en verstand op verlossing door de Heer Jezus Christus kunnen richten.

OP ZOEK NAAR JEZUS CHRISTUS IN HET OUDE TESTAMENT

De profeten, waaronder die in het Oude Testament, kunnen als 'zinnebeelden en schaduw van hun Messias' worden beschouwd, heeft ouderling Bruce R. McConkie (1915-1985) ooit gezegd. Het is verstandig en gepast om overal naar gelijkenissen met Christus te zoeken en die telkens weer te gebruiken om Hem en zijn wetten voortdurend in gedachte te houden.' (*The Promised Messiah* [1985], 453.)

Het Oude Testament is niet eenvoudigweg geschreven om een verhalende geschiedenis van Gods verbondsvolk te bewaren. De verhalen met hun bijbehorende oppervlakkige boodschappen en waarden zijn van secundair belang voor de discipelen van Christus. Het belangrijkste onderwerp in de geschriften van de profeten – en daarom ook het waardevolste doel van onze studie – is Jezus Christus!

Houd de volgende beginselen in gedachte als u in het Oude Testament op zoek bent naar inzichten over Jezus Christus:

1. Alles wat God de mens heeft gegeven, is een zinnebeeld van Jezus Christus (zie 2 Nephi 11:4; zie Mozes 6:63).
2. Alle profeten zijn zinnebeelden, of symbolen, van Jezus Christus (zie Bruce R. McConkie, *The Promised Messiah* [1978], 451).
3. Beking opent de deur zodat we door zinnebeelden meer over Jezus Christus kunnen leren (zie Alma 26:21-22).

IK BEN [...] HET LAM DAT VOOR U IS GESLACHT

Dierenoffers en de kleren van huiden

Voordat Adam en Eva uit de hof van Eden werden verdreven, kleepte de Heer ze in kleren van dierenhuiden om hun lichaam te bedekken. In het Oude Testament verschijnt het woord *verzoening* zo'n tachtig keer in verschillende vormen. In ruim zeventig van die gevallen is het originele Hebreeuwse woord *kaphar*, wat letterlijk 'bedekken' betekent.

Nadat ze uit de hof waren verdreven, werd Adam en Eva geboden om de eerstelingen van hun kudden aan de Heer te offeren. Een engel zei later dat deze offers 'een zinnebeeld van het offer van de Eniggeborene van de Vader' waren (Mozes 5:7). Onder de wet van Mozes bleef men dierenoffers brengen, en ook de rituele bedekking van hen die aan priesterschapsverordeningen deelnamen, werd voortgezet.

Als we een verbond met de Heer sluiten en zijn heilige verordeningen ontvangen, worden we door zijn verzoening bedekt, zodat we niet meer volledig aan de gevolgen van de val van Adam zijn blootgesteld. Jezus Christus is waarlijk het Lam van God. Hij is voor ons geofferd zodat wij niet meer aan de gevolgen van zonde en dood onderhevig zijn.

Genesis 3:21; 37:3; Exodus 40:14–15; Ezechiël 16:1–12; Mattheüs 22:11–12; Galaten 3:26–29; 1 Nephi 11:21, 32–33; Alma 34:14–16; Mozes 5:5–8; 7:47

IK BEN HET BROOD DES LEVENS

Manna

Terwijl Mozes en de Israëlieten van Egypte naar het beloofde land trokken, waren ze afhankelijk van de genadegaven van de Heer voor hun dagelijkse voedsel. De Heer verschafte 'brood uit de hemel', en de mensen noemden het 'manna' (hetgeen 'Wat is dit?' betekent). Wie het brood dagelijks verzamelde en trouw aan de Heer en zijn profeet was, bleef de hele reis door de woestijn in leven.

Jezus Christus is het Brood des levens; Hij kwam uit de hemel op aarde om ons tijdens onze aardse reis leven te schenken. Wanneer wij elke dag zijn woorden verzamelen, zullen we tijdens onze levensreis de zoetheid en levenskracht ontvangen die Hij ons biedt.

Exodus 16:4, 12–21, 31; Deuteronomium 8:2–3; Johannes 6:26–35, 48–58, 66–68; 3 Nephi 20:8

IK BEN DE BRON VAN LEVEND WATER

Water uit de rots bij Horeb

Toen de Israëlieten in de woestijn dorst hadden, riep Mozes de Heer aan. Mozes kreeg de opdracht om met de staf die hij van de Heer had gekregen op een rots bij Horeb (de berg Sinai) te slaan. Toen hij dat deed, gutste er water uit de rots om de miljoenen Israëlieten die onderweg waren in leven te houden. Jezus Christus is de Rots van Israël. Toen Hij op Golgotha werd geslagen, stroomde er bloed uit zijn lichaam. Het bloed van Christus geeft ons leven! We kunnen het leven leiden dat in het zoenbloed van Christus te vinden is. Maar dan moeten we wel de profeten volgen die de sleutels hebben om zijn levende water beschikbaar te maken.

Exodus 17:1-6; Numeri 20:8, 11; Johannes 4:10-15;
1 Korinthe 10:1-4; LV 28:2

IK BEN UW GENEZER

Gifslang op een staak

Vanwege de moeilijkheden op hun tocht begonnen de Israëlieten te klagen en tegen de profeet en de Heer te morren. Daardoor stond de Heer toe dat ze door giftige slangen werden gebeten, waardoor velen stierven. Mozes smeekte de Heer om de slangen weg te nemen. Maar de Heer gaf de mensen een manier om de slangenbeten te overleven. Om te worden genezen, moesten ze naar een koperen slang op een staak kijken. Jezus Christus was ook op een staak – het kruis – genageld, zodat wij in ons lijden naar Hem zouden kijken en er niet door overmand zouden worden. Jezus Christus neemt niet altijd onze beproevingen weg, maar als onze Genezer kan Hij door de zegeningen van zijn verzoening het gif eruit halen.

Numeri 21:4-9; Johannes 3:14-16; 1 Petrus 2:24;
Alma 33:18-22; Helaman 8:14-15; 3 Nephi 27:13-15

Eén rood lampje

Lori Ries

Een simpele kerstboomversiering herinnerde me eraan waar het met Kerstmis écht om gaat.

Het was niet echt Kerstmis. Ik probeerde vrolijk te zijn met kerstmuziek op de achtergrond, maar haalde de kerstspullen met een zucht tevorschijn. De koektrommel met sneeuwpopmotief wreef me alleen maar in dat er niemand was om samen iets mee te bakken. Het kerstmanbeeldje leek te zeggen dat het weinig zin had om kousen op te hangen en het rood-wit gestreepte inpakpapier deed me eraan denken dat ik die ochtend geen enthousiaste kinderstemmetjes zou horen.

Onze jongste was dit jaar gaan studeren en ons huis voelde stil en verlaten. Ik koos alleen versieringen die niets met de kerstman te maken hadden en plaatste de rest in de dozen terug.

Mijn man was de stad uit, dus tuigde ik de boom alleen op. Mijn schoondochter plaatste foto's van mijn kleinkinderen online terwijl ze hun kerstboom versierden. Mijn hart verlangde naar vroeger. Ik vroeg me af waar de tijd gebleven was. Hoe waren mijn kinderen zo snel opgegroeid? Ik keek in gedachten verzonken naar het lampje in mijn hand. Het was één rood lampje.

Ik keek eens goed naar de kleur, dieprood. Karmozijnrood. Ik keek rond naar de eenvoud van de overgebleven versieringen: een paar kerststalletjes, een kribbe van lollystokjes en het woordje NOËL in gouden letters. Ik had tranen in de ogen. Het lampje was rood – rood zoals het zoenbloed van de Heiland.

Ik dacht eraan dat de versieringen, koekvormpjes en kinderpret op kerstochtend me naar mijn idee in de kersttijd altijd zo blij maakten. Toen dacht ik aan

mijn kinderen en hun eeuwige gezinnen. Ik dacht na over alle vreugde in mijn gezin en de vreugde die zij in hun eigen gezin hadden. Ik mijmerde over het Kindje in de kribbe dat dit mogelijk maakte. Mijn hart werd met een warme gloed vervuld toen ik bij de gave van de Heiland stilstond – niet alleen voor mij maar voor het hele mensdom.

‘En de engel zei tegen hen: Wees niet bevreesd, want zie, ik verkondig u grote blijdschap, die voor *heel het volk* wezen zal’ (Lukas 2:10; cursivering toegevoegd).

Ik tuigde de boom verder op, terwijl ik over de nederige geboorte en het leven van Jezus Christus nadacht. Hij kwam om het gebrokene te herstellen, de terneer-geslagenen op te beuren, de eenzamen te troosten, vrede in onvolmaaktheid te brengen en ontferming voor leed te bieden. Hij is geboren en gestorven zodat wij met Hem eens weer in het koninkrijk van onze Vader kunnen wonen. Hij kwam zodat de mens waar geluk mag vinden. Mijn hart zwol op van vreugde in Christus omdat Christus Kerstmis is. ■
De auteur woont in Oregon (VS).

Groeien door dienstbetoon

Po Nien (Felipe) Chou en Petra Chou

We kregen de ingeving dat onze nieuwe gemeenteleden snel een roeping moesten krijgen zodat ze door te dienen konden groeien.

De zevende gemeente van de ring Kaohsiung in december 2001 bij de Taipei-tempel (Taiwan).

In 2000 werden we geroepen als gemeentepresident en jeugdwerkpresidente van de kleinste unit in de ring Kaohsiung (Taiwan). Tijdens de avondmaalsdienst waren er ongeveer twintig mensen; daar waren ons jonge gezin, vier actieve ouderlingen en de zendelingen bijgekend. Later stuurden we twee ouderlingen op zending in het vertrouwen dat de Heer onze gemeente zou aanvullen.

Terwijl we met onze gemeente samenwerkten, herinnerden we ons de raad van president Gordon B. Hinckley (1910–2008) dat iedere bekeerling ‘een vriend, een taak en voeding met “het goede woord Gods”’ nodig heeft.¹ We kregen de ingeving dat onze nieuwe leden snel een roeping moesten krijgen zodat ze door dienstverlening konden groeien. De zendelingen stelden ons aan iedere onderzoeker voor en binnen twee weken na hun doop, werden zij geroepen. Ze sloten dankzij hun roeping vriendschap met andere leden.

Binnen een maand na hun doop ontving iedere broeder het Aäronisch priesterschap, en ieder van hen zegende

het avondmaal en diende het rond. We hadden ze ook op het Melchizedeks priesterschap voorbereid, dat ze de eerstvolgende ringconferentie ontvingen.

De nieuwe ouderlingen werd geleerd hoe ze verordeningen moesten verrichten, waarna deze ouderlingen dat aan de nieuwere ouderlingen leerden. We geloofden in leren door doen en in het geleerde onthouden door te onderwijzen. De leden in de gemeente dienden als voorbeeld en mentor, ze onderwezen en instrueerden, steunden en hielpen elkaar.

Huisonderwijzers en huisbezoeksters, gezinsavonden, wijkactiviteiten en etentjes werden ingezet om de nieuwe leden te begeleiden. Ze werden op zondag gevoed met het woord van God en tijdens de week met godsdienstig onderricht. De twee cursisten in het instituut werden er 25. Om onze kleine gemeente verder te voeden, gingen we elke maand naar de Taipei-tempel (Taiwan) om er te dienen. De busreis duurde in totaal tien uur. Gewoonlijk slaagde onze ring er amper in om een tweede bus naar de tempel vol

te krijgen. Toen onze gemeente groeide en de gezinnen zich op hun tempelzegeningen voorbereidden, stelden we ons ten doel zelf een bus te vullen. Twee keer in dat eerste jaar kreeg de rest van de ring één bus voor de tempel vol en vulde onze kleine gemeente een tweede bus. Kort daarna vroeg de ring elke wijk op zijn minst eens per jaar een bus naar de tempel te vullen.

In het tweede jaar steeg het percentage bekeerlingen die actief bleven van dertig procent naar meer dan negentig procent, en werden onze avondmaalsdiensten door ongeveer honderd mensen bijgewoond. We hadden 25 actieve ouderlingen. Onze gemeente werd een wijk en ons oude gebouw werd tot een nieuw kerkgebouw gerenoveerd.

De kleinste gemeente werd de sterkste wijk in de ring omdat iedere bekeerling met vrienden, roepingen en voeding met het woord van God was gezegend. ■

De auteurs wonen in Utah (VS).

NOOT

1. Gordon B. Hinckley, ‘Converts and Young Men’, *Ensign*, mei 1997, 47.

Een heerlijk kerstfeest

Zo lang ik me kan herinneren, was Kerstmis altijd een gedenkwaardige gebeurtenis bij ons thuis. Toen ik in het zendingsgebied Porte Alegre-Zuid (Brazilië) op zending was, besepte ik niet hoe moeilijk het zou zijn om voor het eerst Kerstmis thuis te missen.

Tijdens mijn eerste kerst in het zendingsveld verlangde ik naar huis, maar mijn collega en ik waren alleen. Ik kreeg een gevoel van zelfmedelijden en verdriet.

Op kerstavond nodigde een lieve familie ons uit om bij hen te komen eten. We hadden een gezellige avond, maar door het geluk van dit gezin voelde ik des te meer dat ik van huis weg was. Toen we die avond thuis waren gekomen, probeerde ik te slapen en te vergeten dat het de volgende dag Kerstmis was. Voor het eerst in mijn leven was ik blij toen Kerstmis voorbij was.

Een jaar later dacht ik over die vorige kerst na en vroeg ik me af hoe ik een betere kerst in het zendingsveld kon hebben. Ik besepte dat ik het voorgaande jaar verdrietig was geweest, doordat ik me op mezelf had geconcentreerd en niet op de Heiland. Ik besepte ook dat Kerstmis

een tijd is om aan de geboorte van de Heiland te denken, en dat ik blij moest zijn dat ik Hem als zijn vertegenwoordiger kon dienen.

Toen ik met mijn collega sprak, besloten we om lolly's te kopen en die op eerste kerstdag aan leden, onderzoekers, kinderen en wie dan ook te geven. We repeteerden ook enkele kerstlofzangen. Op eerste kerstdag voelde ik me blij. We spraken met mensen, zongen lofzangen en deelden lolly's uit.

Toen we die avond op weg naar huis waren, kwamen we een oude man tegen die op het trottoir zat. We vroegen hem of hij een kerstcadeau had gehad. Hij zei ja. Hij had met zijn kinderen gesproken die ver weg woonden. 'We hebben nog een cadeautje voor u', zeiden we. We gaven hem een lolly. 'Dit zal niet alleen heerlijk in mijn mond zijn,' zei hij, 'maar ook in mijn geest.'

Ik had op zending het slechtste kerstfeest ooit doordat ik alleen op mezelf geconcentreerd was. Ik had ook het beste kerstfeest ooit toen ik me op de Heiland concentreerde. Ik weet dat als we ons op Hem concentreren, Hij ons met een heerlijk gevoel in ons hart zal zegenen, niet alleen met de kerst, maar elke dag. ■

**Wilson Correia dos Santos,
Pernambuco (Brazilië)**

Om er in het zendingsveld een beter kerstfeest van te maken, kochten mijn collega en ik lolly's die we op eerste kerstdag aan iedereen gaven die we tegenkwamen.

Ik had het gevoel dat ik kennis met deze man moest maken. Ik ging naar hem toe, stak mijn hand uit en vroeg hoe hij heette.

U hebt dat voor mij gedaan

Met de kerst geven we als gezin altijd cadeauzakjes met voedsel, handschoenen, mutsen en andere levensbenodigdheden aan behoeftigen. Op kerstavond 2016 was het in onze buurt in Californië relatief koud. We hadden ons helemaal ingepakt en bibberden toch van de kou!

Toen we naar een nabijgelegen park reden waar veel daklozen verbleven, zagen we een man in een schraal bus-hokje zitten met een oude deken om zich heen. Mijn man, Dennis, parkeerde de auto en ging met onze zoon, Jonathan, een cadeauzakje aan de man geven. Onze dochter, Abbey, en ik bleven in de auto en keken toe.

De man keek op toen Dennis hem het zakje gaf. Een brede glimlach verscheen op zijn gezicht. Ze schudden

elkaar de hand en begonnen te praten. Dat was ongewoon; er werd meestal weinig gezegd.

Enkele minuten later kwam Dennis terug en opende de koffer van de auto.

‘Is alles in orde?’ vroeg ik.

‘Ja’, zei hij. ‘Ik ga hem mijn jas geven. Hij heeft die harder nodig dan ik.’

Ik was sprakeloos. Het was een erg mooie jas die Dennis maar een paar keer gedragen had! Dennis keerde naar de man terug en hielp hem in de warme jas. Het gelaat van de man straalde. Ze bleven met elkaar praten.

Ik had het gevoel dat ik ook kennis met hem moest maken. Ik deed de deur van de auto open. Abbey kwam me achterna. Dennis glimlachte en stelde ons aan de man voor. Ik stak mijn hand uit en vroeg hoe hij heette.

Hij nam mijn hand, glimlachte en zei: ‘Jesús.’

Het gesprek ging verder, maar het drong niet tot me door. Ik bleef maar denken aan de naam van deze lieve man: Jesús – de naam van onze Heiland. Ik moest plots aan deze lering van de Heiland denken: ‘Voor zover u dit voor een van deze geringste broeders van Mij gedaan hebt, hebt u dat voor Mij gedaan’ (Mattheüs 25:40). Die ervaring heeft me blijvend veranderd. ■

Shannon Knight, Californië (VS)

Ik verpakte mijn witte stok in cadeaupapier en gaf hem als kerstgeschenk aan de broeder die mij een priesterschapszegen had gegeven.

We werden allebei gezegend

Ik werd gedeeltelijk blind toen een vrachtwagen me op de fiets aanreed. Ruim vier jaar later, in december 2011, kreeg ik de ingeving om een broeder die ik uit een vorige wijk kende om een zegen te vragen. Ik kwam die broeder slechts af en toe tegen, dus ik begreep niet waarom ik het hem moest vragen. Ik wist dat er andere goede priesterschapdraggers waren die ik kon vragen.

In de daaropvolgende weken werd het gevoel dat ik een zegen nodig had sterker. Ik was tempelwerkster in de Frankfurtempel, dus ik besloot een van de broeders daar om een zegen te vragen.

Nadat ik dat besloten had, kwam de broeder die ik volgens mijn ingeving moest vragen in de tempel aan. Ik wist meteen dat dit geen toeval was – mijn hemelse Vader wilde dat ik juist deze broeder zou vragen. Ik vatte moed en

vroeg of ik hem na de dienst kon spreken. Dat vond hij goed.

Toen ik hem later sprak, legde ik uit dat ik niet wist waarom, maar dat ik het gevoel had dat hij me een zegen moest geven. Hij zei dat hij dat met plezier zou doen. Hij vroeg een andere broeder om erbij te komen, en gaf me een zegen. Toen hij klaar was, was ik in de war. De zegen was fijn, maar er was eigenlijk niets bijzonders aan.

En toen deed ik mijn ogen open.

Toen ik mijn ogen opendeed, kon ik de hele kamer bijna helder zien. Ik kon het niet geloven! Ik vroeg de broeder of hij wist waarom hij het was die mij die zegen moest geven. Zijn antwoord was verootmoedigend.

‘Ik denk niet dat deze zegen alleen voor u was’, zei hij. ‘Hij was ook voor mij. Ik geef morgen mijn nichtje een zegen omdat ze gedoopt wordt. Haar ouders zijn niet actief in de kerk, en zij

is in bijna 20 jaar de eerste uit het gezin die zich laat dopen. Veel familieleden zullen de doopdienst bijwonen, en ik wist niet zeker of mijn geloof sterk genoeg was om die zegen te geven. Nu weet ik dat ik het kan.’

In de daaropvolgende dagen werd mijn gezichtsvermogen zo veel beter dat ik mijn witte stok niet meer nodig had. Ik verpakte hem in cadeaupapier en gaf hem als kerstgeschenk aan de broeder, vergezeld van een brief. ‘Ik weet dat dit niet de staf van Mozes is,’ schreef ik, ‘maar ik hoop dat het u herinnert aan de macht van het priesterschap dat u draagt.’

Onze hemelse Vader houdt van ons en verheugt zich erin ons te zegenen. Deze zegen in de kersttijd herstelde niet alleen mijn gezichtsvermogen, maar gaf bovendien een nederige priesterschapdrager vertrouwen in zijn dienstbetoon. ■

Anna Fingerle (Hesse, Duitsland)

Het Boek van Mormon: een bijzonder geschenk

Toen mijn man en ik een tempelzending in de Manilatempel (Filipijnen) vervulden, wilde ik op kerstavond 2016 een exemplaar van het Boek van Mormon aan iemand geven. Ik schreef mijn getuigenis op het voorblad en deed er een kaart van de Manilatempel met contactinformatie van de kerk bij. Toen knielde ik neer om te bidden en vroeg ik de Heer om mij naar iemand toe te leiden die Hij had voorbereid.

Ik verliet onze flat en stak de straat over. Een bewaker van het vlakbij gelegen opleidingscentrum voor zendelingen stond met twee mannen te praten. Hij riep: 'Gelukkig kerstfeest!' Ik had het gevoel dat ik naar ze toe moest gaan.

Toen ik mij voorgesteld had, hoorde ik dat de ene man hovenier voor het opleidingscentrum was, en de andere was een boer. Ik vernam dat ze allebei lid van de kerk waren.

Ik vroeg of ze iemand kenden die misschien een boek-van-mormon als kerstgeschenk zou willen hebben. De boer keek verbaasd. Hij zei dat een vriend van hem over een paar minuten zou langskomen om het tempelterrein te zien. Hij wilde zijn vriend een boek-van-mormon geven, maar had er geen te pakken kunnen krijgen. Helemaal ontroerd haalde ik het boek uit mijn

tas. Ik vertelde ze over mijn gebed en gaf hem het boek.

De Geest raakte ons allen. De boer hoopte dat zijn vriend het Boek van Mormon zou lezen en het evangelie aanvaardde. Toen ik terug naar mijn flat liep, dankte ik de Heer en bad dat de vriend van de boer het tempelterrein inderdaad zou bezoeken.

Ongeveer een kwartier later kreeg ik een telefoontje van de beveiligingsdienst bij het hek. De vriend van de boer was gekomen. Ik ging er meteen naartoe om kennis te maken. Hij was kapitein van een vrachtschip dat twee dagen later weer naar zee zou uitvaren. Hij bedankte me voor het boek-van-mormon en zei dat hij het mee op reis zou nemen. Voordat we afscheid namen, keek ik hem recht in de ogen en zei: 'Dit boek is waar.' Terwijl ik dat deed, bevestigde de Geest dat het boek inderdaad waar is.

Ik gaf dat jaar met Kerstmis iemand een bijzonder geschenk: het Boek van Mormon en mijn getuigenis dat het waar is. Ik kreeg ook een bijzonder geschenk: de Heer beantwoordde mijn gebed en zegende me met een kans om van het evangelie te vertellen. ■

Claudette Bybee Burt, Washington (VS)

De kapitein bedankte me voor het boek-van-mormon en zei dat hij het mee op reis zou nemen.

ILLUSTRATIE EVA VASQUEZ

M. Joseph Brough

Tweede raadgever in het algemeen jongemannenpresidium

Een stille, zachte *stem* voor **grote beslissingen**

Als je getrouw bent, zal je hemelse Vader je nooit grote fouten laten maken zonder je te waarschuwen.

In het najaar van 2011 keek ik er als nieuwe zendingspresident naar uit om onze zendingen op te zoeken. Mijn vrouw, Emily, en ik besloten de woonruimten te inspecteren en elk koppel zendingen in het zendingsgebied te bezoeken.

Onderweg van Guatemala-Stad naar een verafgelegen streek, Sololá, hoorden we dat de weg vóór ons door een demonstratie werd versperd. In Guatemala kunnen demonstraties uren duren en je kunt er doorgaans met geen mogelijkheid omheen. Maar op onze vraag naar een mogelijke omweg kregen we een andere route aangereikt. Bij die route kregen we echter wel de volgende waarschuwingen:

- De weg is niet geweldig.
- Zorg dat je na het donker van de weg af bent.
- Er zijn vaak roversbenden actief.

Zoals elke geestdriftige nieuwe zendingspresident en zijn vrouw gingen Emily en ik onverdroten op

pad. Na een tijdje kwamen we op een plek op een zandweg die vóór ons steil naar beneden leek te gaan. Emily grapte dat we de camera moesten pakken en foto's maken terwijl we over de rand gingen.

Ik had jaren eerder als jonge zending in Guatemala geleerd dat een tak op de weg 'pas op, rij voorzichtig' betekende. Het kon zelfs 'stop' betekenen. Ik had wel een tak gezien, maar stond er verder niet bij stil.

Even later bungelden we aan een zes meter hoge richel waar een brug was weggespoeld. Het lukte me om aan mijn kant uit de auto te klauteren, maar Emily kreeg haar deur niet open. Toen ze over de stoel naar mijn deur probeerde te klauteren, begon het voertuig te schommelen. Dat was uiteraard een zeer verontrustend moment.

Er spookten allerlei gedachten door mijn hoofd. Ik zag de krantenkoppen al voor me: 'Nieuwe

zendingspresident rijdt over helling zonder brug, vrouw raakt zwaar gewond' of 'Nieuwe zendingspresident en vrouw spoorloos na beroving op een weg waarop ze niet hadden moeten rijden.'

Ik wist niet wat ik moest doen en smeekte onze hemelse Vader buiten de auto: 'Help me alstublieft in mijn moment van onachtzaamheid.' Geloof het of niet, maar opeens stopte er een grote banentruck achter ons. De chauffeur en passagiers zagen ons en stapten uit om zich te verkneukelen over de netelige situatie van die domme gringo. Ze wezen naar de tak op de weg. Het ging letterlijk om een twijg.

Toen haalden ze, tot onze wonderbaarlijke zegen, uit hun vrachtwagen de enige ketting tevoorschijn die ik die drie jaar in Guatemala heb gezien. Voor dat ze vertrokken, hakten ze een boom om en legden die dwars over de weg. Volgens mij wilden ze voorkomen dat de volgende Noord-Amerikaan die langskwam dezelfde fout zou maken.

Sla acht op ingevingen en waarschuwingen

Ik wil jullie met dit verhaal duidelijk maken dat we acht moeten slaan op waarschuwingen, ingevingen en aanwijzingen die de stem van de Heer ons geeft – hoe krachtig of subtiel die ook zijn. Die stem komt in vele vormen: de Schriften, geboden, influisteringen van de Heilige Geest, woorden van levende profeten, en raad van ouders, kerkleid(st)ers en goede vrienden of vriendinnen. Luisteren wij naar die ingevingen en waarschuwingen? Waarom is dat zo belangrijk?

In Spreuken staat:

‘Vertrouw op de Heere met heel je hart, en steun op je eigen inzicht niet.

‘Ken Hem in al je wegen, dan zal Hij je paden rechtmaken.

‘Wees niet wijs in je eigen ogen: vrees de Heere en keer je af van het kwade’ (Spreuken 3:5–7).

We moeten met heel ons hart op de Heer vertrouwen. We moeten begrijpen dat onze kennis ontoereikend is voor wat het beste voor ons en voor anderen is. Als we op Hem vertrouwen, doet Hij deze prachtige belofte: Hij zal onze paden rechtmaken.

We hebben in ons gezin een gezegde dat op onze zending een belangrijke rol is gaan spelen. President Russell M. Nelson brengt dit denkbeeld al een tijdje onder de aandacht. Hij zei het zo: ‘Gehoorzaamheid levert succes op; exacte gehoorzaamheid levert wonderen op.’¹

Onze familie- en zendingsvariant is: Gehoorzaamheid levert zegeningen op, maar exacte gehoorzaamheid levert wonderen op.’

Ik weet niet precies wat exacte gehoorzaamheid betekent, maar begrijp er wel het volgende van. Het wil niet zeggen dat we op dit moment in alles perfect gehoorzaam zijn, hoewel we veel van de geboden van de Heer volmaakt kunnen gehoorzamen. Bekering moet dus een belangrijk onderdeel van exacte gehoorzaamheid zijn. Exacte gehoorzaamheid betekent ook dat we acht slaan op alle waarschuwingen, ingevingen en geboden die onze hemelse Vader ons geeft.

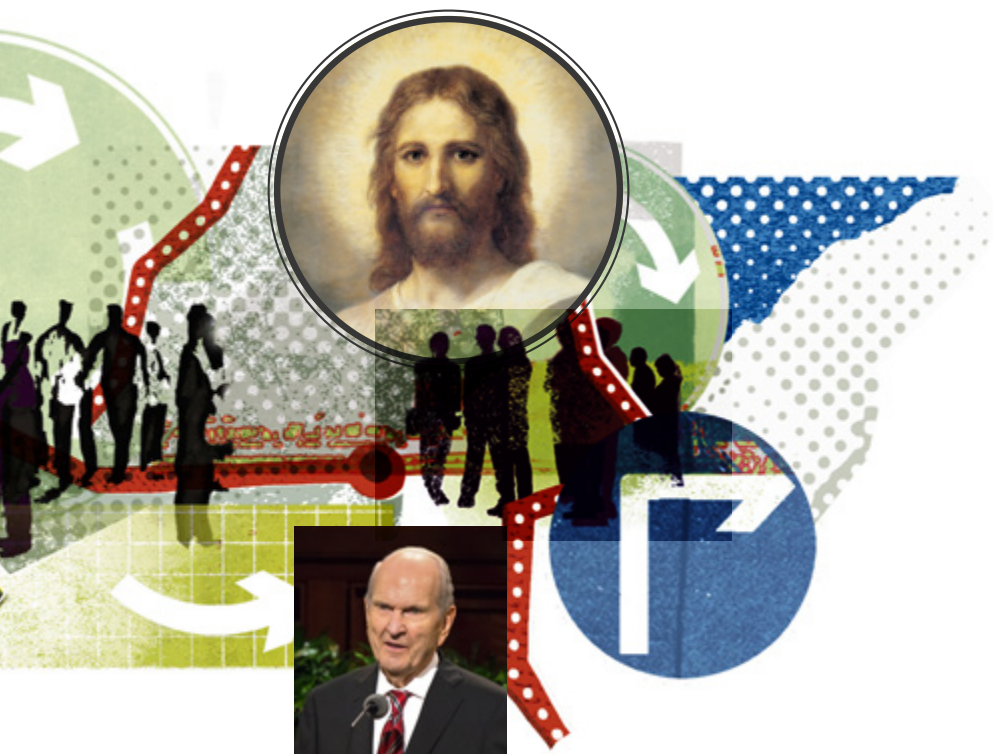
We begrijpen niet altijd waarom onze hemelse Vader bepaalde dingen van ons vraagt. Op die momenten kan exacte gehoorzaamheid extra moeilijk zijn. Je weet vast wel dat Adam, een van de grootsten, werd

gevraagd waarom hij offers bracht: ‘En na vele dagen verscheen er een engel van de Heer aan Adam, die zei: Waarom offert u offers aan de Heer? En Adam zei tot hem: Ik weet het niet, alleen dat de Heer mij heeft geboden’ (Mozes 5:6).

Volg de profeten

Emily is een goed voorbeeld van exacte gehoorzaamheid, ook toen ze iets niet helemaal begreep. In de algemene oktoberconferentie van 2000 hoorde ze de volgende raad van president Gordon B. Hinckley (1910–2008): ‘We keuren tatoeages af, en ook “het piercen van het lichaam voor andere dan medische doeleinden”. We nemen echter geen standpunt in “wat betreft een minimaal gebruik van één paar oorknoppen door vrouwen” – één paar.’²

Toen mijn vrouw thuiskwam, legde ze onze tweede dochter uit hoe belangrijk het is om hoe dan ook

de profeten te volgen. Tijdens dat gesprek toonde ze ook haar gehoorzaamheid. Ze deed haar tweede paar oorringen voor de laatste keer af. Volgens mij begrijpt ze nog steeds niet waarom, maar ik weet dat het waarom voor haar niet telt.

Voor sommigen lijkt het misschien een kleinigheid. Dat is waar. Maar naar mijn idee heeft de Heiland niet gezegd: 'Als u Mij liefhebt, neem dan Mijn geboden in acht die belangrijk lijken' (zie Johannes 14:15).

Lieve broeders en zusters, één stem van waarschuwing waar we altijd acht op moeten slaan, is die van de apostelen en profeten die de Heer heeft gekozen. Dat is naar wereldse maatstaven misschien niet populair, zoals bijvoorbeeld dat kleine verzoek van president Hinckley. Maar je kunt – je moet – erop vertrouwen dat het van onze hemelse Vader komt. Het kan om een nietig twijgje of om een

hele boom dwars over de weg gaan. Ik spoor je aan om de algemene conformatie met de volgende gedachte te lezen of te beluisteren: wat voor twijgen of bomen heeft de Heer op mijn pad geplaatst?

Vertrouw op de Heer

Sommigen van jullie denken misschien: oké, dat is geweldig. Maar wat doe je als je naar ingevingen, raad van de Heer, waarschuwingen en aanwijzingen zoekt en je maar geen antwoord lijkt te krijgen?

Misschien heb je die zorg met betrekking tot belangrijke beslissingen in je leven. Denk aan de belofte om met heel je hart op de Heer te vertrouwen, en Hij zal je paden rechtmaken.

We willen graag duidelijke aanwijzingen inzake belangrijke gebeurtenissen in ons leven, en die zijn soms moeilijk te vinden. Maar

ik ben tot het besef gekomen dat onze hemelse Vader me geen grote fouten zal laten maken zonder gedegen waarschuwing, als ik een bekeerlijke houding heb, exact gehoorzaam ben, mijn leiders volg en andere goede keuzes maak. Dat zal Hij jou ook niet laten doen.

Jonge vrienden, onze hemelse Vader zal ons voor ernstige fouten behoeden, als we zijn waarschuwingen, ingevingen en openbaringen in alle beschikbare bronnen zoeken – en als we er acht op slaan en naar handelen. We hebben het recht om de Heilige Geest altijd bij ons te hebben, vooral in cruciale momenten van ons leven.

Ik hoop dat je de waarschuwende twijgen en bomen die onze hemelse Vader op je pad plaatst goed zult herkennen.

Ik getuig dat ons leven kan eindigen met 'en ze leefden nog lang en gelukkig' als we acht slaan op de stem van de Heer, die in veel bronnen te vinden is, en naar exacte gehoorzaamheid streven. Dat is alleen mogelijk door naar de leer van Christus te leven en heilige verbonden te sluiten en na te komen. ■

Uit de toespraak 'Heeding the Voice of the Lord', gehouden op 17 oktober 2017 tijdens een devotionaal aan de Brigham Young University-Idaho.

NOTEN

1. Russell M. Nelson, in R. Scott Lloyd, 'Elder Nelson Delivers Spiritual Thanksgiving Feast to MTCs', sectie Church News van LDS.org, 4 december 2013, news.lds.org.
2. Gordon B. Hinckley, 'Groot zal de vrede van uw kinderen zijn', *Liahona*, januari 2001, 68.

Uit een toespraak
gehouden op 1 juni 2018
tijdens 'Wees één', de
veertigste gedenkdag van
de openbaring over het
priesterschap in 1978.

WEES ÉÉN

**President
Dallin H. Oaks**
Eerste raadgever in het
Eerste Presidium

EEN REDEN TOT VIERING

DE OPENBARING over het priesterschap in 1978 was voor volwassen heiligen der laatste dagen in die tijd een gebeurtenis die in het geheugen staat gegrift.

I.

Ik hoorde het nieuws via een telefoon die zelden overging. Ik was met twee zoons aan het werk in de tuin van een huisje in de bergen dat we gebouwd hadden. Daar kon ik me terugtrekken en mijn zware taken als president van de Brigham Young University even loslaten. De beller was ouderling Boyd K. Packer. Hij vertelde me over de openbaring over het priesterschap, die net bekend was gemaakt. We spraken onze wederzijdse vreugde uit, waarna ik terugliep naar de plek waar we aan het werk waren. Ik ging op de berg grond zitten die we verplaatst hadden en wenkte mijn zoons. Ik vertelde ze huilend van blijdschap dat alle daartoe waardige mannelijke leden van de kerk voortaan tot het priesterschap konden worden geordend.

Waarom was de openbaring over het priesterschap zo'n reden tot blijdschap? Als student en later als jurist heb ik zeventien jaar in het Midwesten en oosten van de Verenigde Staten gewoond. Ik had de pijn en frustratie gezien en gevoeld van wie onder deze beperkingen gebukt gingen, wie er zich aan hielden, wie er kritiek op hadden en wie ze probeerden te verklaren. Ik had de redenen bestudeerd die toen werden gegeven. Ik kreeg over geen enkele een bevestiging dat die waar was. Als onderdeel van mijn gebedvolle studie ontdekte ik dat de Heer in het algemeen zelden redenen geeft voor de geboden en aanwijzingen die Hij aan zijn dienstknechten openbaart. Ik besloot trouw te zijn aan onze profetische leiders en te bidden dat de dag zou komen dat iedereen – zoals bij de instelling van deze beperkingen was beloofd – op de zegeningen van het priesterschap en de tempel aanspraak

kon maken. Nu, op 8 juni 1978, was die dag aangebroken en huilde ik van vreugde.

II.

Als we stilstaan bij wat er sinds 1978 in De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen en in het leven van haar leden is gebeurd en nog gebeurt, hebben we allemaal redenen tot viering.

De kerk haakte als instituut meteen op de openbaring over het priesterschap in. Verordeningen en tempelaanbevelingen kwamen direct beschikbaar. De aangevoerde redenen waarmee de beperkingen voor leden van Afrikaanse afkomst werden gerechtvaardigd – ook de redenen die door gerespecteerde kerkleiders waren gegeven – werden onmiddellijk en publiekelijk verworpen. De Heer had

bij monde van zijn profeet gesproken en zijn kerk gehoorzaamde.

Veranderingen in het hart en gedrag van individuele leden waren daarentegen niet opeens en overal merkbaar. Sommigen accepteerden de gevolgen van de openbaring direct minzaam, anderen geleidelijk aan. Weer anderen zijn in hun persoonlijke leven, ook in de afgelopen veertig jaar, blijven vasthouden aan de houding van racisme die voor velen over de hele wereld erg pijnlijk is geweest. Sommigen bleven zich maar op het verleden concentreren, op zoek naar redenen voor de nu afgeschafte beperkingen. Maar de meesten in de kerk, onder wie de hoogste leidinggevendenden, zijn zich op de mogelijkheden in de toekomst in plaats van de teleurstellingen in het verleden gaan richten. De meesten hebben op de wijsheid en timing van de Heer vertrouwd, en de aanwijzingen van zijn profeet aangenomen. Daardoor is de eeuwige betekenis van zijn profetische lering tot ons doorgedrongen dat ‘het ene wezen [...] in zijn ogen even kostbaar als het andere’ is (Jakob 2:21). Daardoor hebben we een nieuwe impuls gekregen om het gebod van de Heer Jezus Christus te vervullen, namelijk het eeuwigdurende evangelie prediken aan iedereen, ja, aan ‘alle natiën, geslachten, talen en volken’ (LV 42:58).

III.

Onszelf bezighouden met wat niet is geopenbaard of wat eerder door mensen met beperkt inzicht is uitgelegd, kan alleen maar in speculatie en frustratie uitmonden. Wij spreken

**‘HET ENE WEZEN IS IN ZIJN
OGEN EVEN KOSTBAAR ALS
HET ANDERE.’**

'WE [ROEPEN] ALLE MENSEN [...] OP TOT MEER HOFFELIJKHEID EN VRAGEN HUN OM ALLE VOORROODELEN UIT TE BANNEN.'

onze liefde uit voor allen die zich hierom bekommeren. Maar wij doen ook deze oproep: laten we allen in eensgezind geloof vooruitkijken en vertrouwen op de belofte van de Heer dat Hij 'hen allen uit[nodigt] om tot Hem te komen en deel te hebben aan zijn goedheid; en Hij verwerpt niemand die tot Hem komt, zwarte en blanke, geknechte en vrije, man en vrouw' (2 Nephi 26:33).

Met de toekomst voor ons is een van de belangrijkste implicaties van de openbaring over het priesterschap de goddelijke oproep om onze vooroordelen tegen welke groep van Gods kinderen ook, op te geven. Racisme is tegenwoordig waarschijnlijk de bekendste bron van vooroordelen en de oproep is dat we ons daarvan moeten bekeren. Maar door de geschiedenis heen zijn of worden veel groepen van Gods kinderen vanwege vooroordelen vervolgd of benadeeld. Denk bijvoorbeeld aan etnische afkomst, cultuur, nationaliteit, opleiding of economische omstandigheden.

Als dienstknechten van God met de kennis en plichten van zijn grote heilsplan moeten we ons haasten om in

onze houding en daden – als organisatie en persoonlijk – alle vooroordelen te laten varen. President Russell M. Nelson heeft na onze recente bijeenkomst met de landelijke functionarissen van de National Association for the Advancement of Colored People gezegd: 'Samen roepen we alle mensen, organisaties en overheden op tot meer hoffelijkheid en vragen hun om alle vooroordelen uit te bannen.'¹

We streven dus eensgezind naar het uitbannen van vooroordelen, van afkeurenswaardige gedragingen en gewoonten. Het is echter niet zo dat de kerk bevooroordeeld is, omdat zij bepaalde eisen stelt, voordat iemand het huis des Heren kan betreden. De Heer heeft verklaard dat gehoorzaamheid aan de verbonden en geboden een essentiële vereiste is om heilige zegeningen te genieten. Elke poging om goddelijke vereisten voor het eeuwige leven en het eeuwige gezin af te schaffen, zou neerkomen op het bevorderen van Satans plan dat 'iedereen gered zou worden'. Wij stervelingen hebben Satans plan al in ons voorsterfelijk leven verworpen. Wij kozen voor het plan van onze

hemelse Vader. Dat plan voorziet in de vrijheid om de eeuwige verbonden te kiezen en na te komen die in gelijke mate op iedereen van toepassing zijn. Gods gelijkheid betekent niet een gelijke uitkomst voor iedereen, maar een gelijke kans voor iedereen.

IV.

We zijn vast van plan om de openbaring over het priesterschap van veertig jaar geleden met een blik op de toekomst te vieren. Daarbij spreken we in het bijzonder waardering

uit voor onze geweldige leden van Afrikaanse afkomst, vooral onze Afro-Amerikaanse leden, die in een moeilijke overgangperiode waarin de vooroordelen maar langzaam afnamen, in geloof en getrouwheid hebben volhard. Nu richten we onze aandacht eensgezind op de heerlijke gevolgen van deze openbaring, die de kinderen van God over de hele wereld tot zegen zijn. Onze profetische leiders in die tijd verklaarden namelijk

‘dat de Heer nu zijn wil heeft bekendgemaakt tot zegen van al zijn

kinderen overal op aarde die willen luisteren naar de stem van zijn bevoegde dienstknechten, en zich erop voorbereiden iedere zegening van het evangelie te ontvangen.’²

Nu worden er in veel landen tempels gebouwd tot zegen van Gods kinderen aan beide zijden van de sluier. We verheugen ons samen op aarde en in de hemel. Dit is onderdeel van onze voorbereiding op de wederkomst van Hem die bij monde van een profeet in het Boek van Mormon heeft verklaard dat Hij niemand gebiedt ‘om geen deel te hebben aan zijn heil’ (2 Nephi 26:24) en die bij monde van een hedendaagse profeet heeft verklaard: ‘Indien u niet één bent, bent u de mijnen niet’ (LV 38:27). ■

NOTEN

1. ‘First Presidency and NAACP Leaders Call for Greater Civility, Racial Harmony’, 17 mei 2018, mormonnewsroom.org.
2. Officiële verklaring 2.

**WE [MOETEN]
ONS HAAS-
TEN OM [...]
ALLE VOOR-
OORDELEN TE
LATEN VAREN.**

BRUGGEN BOUWEN

President Russell M. Nelson

EEUWEN GELEDEN heeft een veeleisende wetgeleerde de Heiland gevraagd:

‘Meester, wat is het grote gebod in de wet?’

‘Jezus zei tegen hem: U zult de Heere, uw God, liefhebben met heel uw hart, met heel uw ziel en met heel uw verstand.

‘Dit is het eerste en het grote gebod.

‘En het tweede, hieraan gelijk, is: U zult uw naaste liefhebben als uzelf.

‘Aan deze twee geboden hangt heel de Wet, en de Profeten.’¹

In 1831 werd deze instructie opnieuw geopenbaard aan de profeet Joseph Smith. De Heer zei: ‘En laat ieder mens zijn broeder achten als zichzelf, en deugd en heiligheid voor mijn aangezicht betrachten.’

Toen heeft Hij daar ter nadruk aan toegevoegd: ‘En wederom zeg Ik u: Laat ieder mens zijn broeder achten als zichzelf.’²

In het midden des tijds en opnieuw in de laatste dagen heeft de Heer zijn essentiële leerstelling van gelijke kansen voor zijn kinderen benadrukt. En president Oaks heeft ons aan zijn lering in het Boek van Mormon herinnerd: ‘[De Heer] verwerpt niemand die tot Hem komt, zwarte en blanke, geknechte en vrije, man en vrouw; [...] allen zijn voor God gelijk.’³

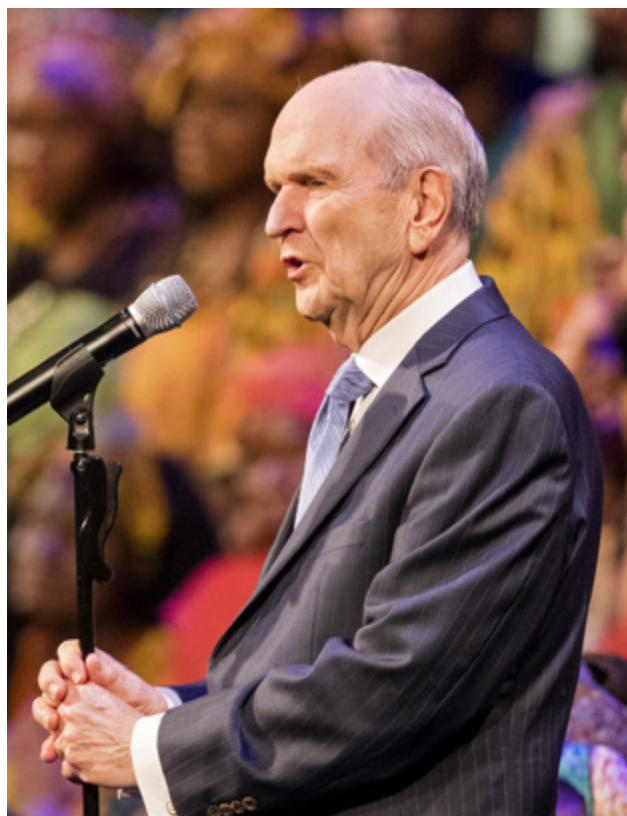
Op elk continent en op de eilanden der zee worden gelovige mensen in De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen bijeengebracht. Verschillen in cultuur, taal, geslacht, ras en nationaliteit vallen uiteindelijk in het niet als de gelovigen zich op het verbondspad begeven en tot onze geliefde Verlosser komen.

Uiteindelijk beseffen we dat we alleen door een begrip van het ware vaderschap van God het ware broederschap van mannen en het ware zusterschap van vrouwen volledig kunnen waarderen. Dat begrip wekt het vurig verlangen in ons op om bruggen te bouwen die samenwerking in de hand werken in plaats van muren die buitensluiten.

Het is mijn zegen en gebed voor iedereen die luistert dat we alle lasten van vooroordelen mogen overwinnen en rechtschapen met God mogen wandelen, en met elkaar, in volmaakte vrede en harmonie. ■

NOTEN

1. Mattheüs 22:36–40.
2. Leer en Verbonden 38:24–25.
3. 2 Nephi 26:33.

‘ZWARTE EN BLANKE,
GEKNECHTE EN VRIJE,
MAN EN VROUW [...] ALLEN ZIJN VOOR
GOD GELIJK.’

BEDIENEN

ZOALS DE HEILAND DAT DEED

*Als je je best doet om anderen te helpen,
zal de Heiland je ogen openen, zodat je
ze met liefde ziet en met ze meevoelt.*

Eric B. Murdock

Kerktijdschriften

We hebben allemaal wel eens gezien hoe een vriend of vriendin een slechte dag had of zich eenzaam voelde of werd uitgelachen op school. Misschien ken je iemand in je wijk of gemeente die een ernstig probleem heeft. Wat kun jij in zulke situaties doen?

Soms weet je niet goed wat je voor ze kunt doen. Het kan veel makkelijker lijken om te wachten tot iemand anders iets doet. Maar ook *jij* kunt veel doen, al is het maar dat je de mensen om je heen laat merken dat je om ze geeft. Er zijn volop kansen overal om ons heen. Elke keer dat je liefde, zorg en belangstelling voor een ander toont, ben je aan het *bedienen*.

Een eigen bediening

Bediening. Dat woord heb je de laatste tijd waarschijnlijk vaak in de kerk voorbij horen komen. Vroeger zeiden we vaak dat de Heiland of de profeten en apostelen een bediening hebben, maar heb je je ooit

afgevraagd of *jij zelf* niet ook een bediening hebt?

Bedienen wil zeggen dat je van anderen houdt, voor ze zorgt en de dingen voor ze doet die de Heiland zou doen als Hij nu bij ons zou zijn. Bedienen is een manier om anderen het gevoel te geven dat onze hemelse Vader van ze houdt en om hun geestelijke en stoffelijke dingen te geven die ze nodig hebben.

Jezus kwam niet 'om Zich te laten dienen, maar om te dienen' (Mattheüs 20:28). Hij ging het land door 'terwijl

Bedienen
betekent van anderen
houden en voor ze zorgen.

Hij goeddeed' (Handelingen 10:38). Aan ons, zijn discipelen, is gevraagd om zijn voorbeeld te volgen. Wij hebben *wel degelijk* een eigen bediening!

Maar je hoeft geen groot dienstbetoonproject te organiseren om

te bedienen. President M. Russell Ballard, waarnemend president van het Quorum der Twaalf Apostelen, heeft gezegd: 'Sommige gelegenheden om te dienen zijn formeel – in ons gezin, onze kerktaken of als we vrijwilligerswerk in de buurt doen. [...]

'[Maar] veel gelegenheden om te dienen zijn informeel – zonder opdracht. Ze doen zich voor als we op onze levensweg met anderen in contact komen.¹

Vaak zijn het de kleine dingen die we elke dag met een oprecht verlangen doen waardoor we dienen zoals Christus.

Eén voor één

Toen de Heiland aan de Nephieten verscheen, liet Hij iedereen naar Hem toekomen en de tekens in zijn zij en in zijn handen en voeten voelen. 'En dat deden zij en traden *één voor één* toe totdat *allen* waren toegetreden' (3 Nephi 11:15; cursivering toegevoegd).

Toen liet Hij allen bij Zich brengen die ziek, gewond of 'op enigerlei wijze lijdende waren [...] en Hij genas hen, ja, *ieder van hen*, zodra zij bij Hem werden gebracht' (3 Nephi 17:7, 9; cursivering toegevoegd). Daarna nam Hij 'hun kleine kinderen *een voor een* en zegende hen en bad tot de Vader voor hen' (3 Nephi 17:21; cursivering toegevoegd).

De liefde

die Jezus aan ieder mens afzonderlijk geeft, is waar het bij bedienen om gaat.

Dit was geen klein groepje mensen. In de Schriften staat dat er ongeveer 2.500 mensen waren (zie 3 Nephi 17:25). Maar *toch* nam de Heiland de tijd om ieder afzonderlijk te genezen, troosten, aan te moedigen en liefde te tonen.

Ouderling Ronald A. Rasband van het Quorum der Twaalf Apostelen leert ons: 'De boodschap hier is heel persoonlijk en lief. Jezus Christus bedient en houdt van ons allemaal, een voor een'². De liefde die Jezus aan ieder mens afzonderlijk geeft, is waar het bij bedienen om gaat.

Oog voor behoeften

De Heiland hielp de mensen om Zich heen. Jean B. Bingham, algemeen ZHV-presidente, heeft gezegd: 'Hij glimlachte, Hij praatte, wandelde, luisterde, maakte tijd vrij, moedigde aan, onderwees, voedde en vergaf. Hij diende familie en vrienden, burens en vreemdelingen, en Hij nodigde kennissen en dierbaren uit om de rijke zegeningen van zijn evangelie te genieten.'³

Jezus Christus had oog voor de behoeften van iedereen om Hem heen en stond voor ieder van hen klaar! Wij kunnen zijn voorbeeld volgen en ook klaarstaan voor iedereen die onze hulp nodig heeft.

Maar de Heiland is volmaakt. Hoe kunnen we de behoeften van anderen zien en dienen zoals Hij? President Ballard heeft gezegd: 'Vraag je hemelse Vader elke dag opnieuw in je ochtendgebed of Hij je wil laten

zien hoe je die dag een van zijn dierbare kinderen kunt helpen. Laat je hart die dag vervuld zijn met geloof en liefde en kijk rond of iemand je hulp nodig heeft. [...] Als je dat doet, zal je spiritualiteit toenemen en zul je ongedachte manieren ontdekken om je naasten te dienen.'⁴

Gehoor geven aan ingevingen

Stel je deze situatie voor: je ziet op school een vriendin en ze ziet er een beetje somber uit. Je voelt dat je iets voor haar moet doen, maar bent bang dat je haar irriteert of haar of jezelf in verlegenheid brengt. Dan ga je je afvragen of het wel een geestelijke ingeving was of gewoon je eigen gedachte.

Soms is het moeilijk om te weten of je een geestelijke ingeving krijgt om te bedienen of dat het je eigen gedachten zijn. Mormon leert ons hoe we geestelijke ingevingen kunnen

herkennen: ‘Wat van God is, nodigt uit en verlokt om voortdurend goed te doen; daarom is alles wat uitnodigt en verlokt om goed te doen en God lief te hebben en Hem te dienen, door God ingegeven’ (Moroni 7:13).

President Thomas S. Monson (1927–2018) heeft gezegd: ‘Als we opmerkzaam zijn en gehoor geven aan de ingevingen die we krijgen, kunnen we veel goeddoen.’⁵

Bedienen is voor iedereen

Tijdens de algemene aprilconferentie dit jaar heeft president Russell M. Nelson bekendgemaakt: ‘De Heer heeft belangrijke aanpassingen aangebracht in onze manier van zorg dragen voor elkaar. Zusters en broeders – oud en jong – gaan elkaar op een nieuwe, heiligere manier dienen.’⁶ Daarbij kunnen we ook dienen in bedieningskoppels, maar bedienen is niet iets wat we alleen op zondag of tijdens de JMJV-activiteiten doen. Het

is geen taak die bij bepaalde roepingen hoort. Bedienen is voor iedereen. We doen het de hele tijd.

*Als we
gehoor geven
aan de ingevingen
die we krijgen, kunnen
we veel goeddoen.*

Als we ons laten dopen, beloven we dat we ‘gewillig [zijn] elkaars lasten te dragen, opdat zij licht zullen zijn; ja, en gewillig [zijn om] te treuren met hen die treuren; ja, en hen te vertroosten die vertroosting nodig hebben’ (Mosiah 18:8–9). Anderen bedienen hoort bij wat we beloofd hebben.

Bonnie L. Oscarson, voormalig algemeen jongevrouwenpresidente, heeft gezegd: ‘De Heer wil dat je om je heen naar je leeftijdsgenoten kijkt en dient zoals Hij dat zou doen.’⁷ Als je dat doet, opent Hij je ogen zodat je

anderen met liefde ziet, met ze meevoelt en weet hoe je ze kunt dienen. Hij zal je niet laten gissen wat je moet doen. Hij zal je de beste manier laten vinden om hen te bedienen.

Bedienen brengt zegeningen

President Nelson heeft gezegd dat wij als de dienstknechten van de Heer mensen één voor één dienen, net als Hij dat deed.⁸ Dat is niet alleen een zegen voor anderen, maar ook voor ons.

Ouderling Dieter F. Uchtdorf van het Quorum der Twaalf Apostelen heeft gezegd: ‘Als we onze handen en ons hart in christelijke liefde naar anderen laten uitgaan, gebeurt er iets geweldigs met ons. Onze geest wordt genezen, verfijnder en sterker. We worden gelukkiger, kalmer en ontvankelijker voor de influisteringen van de Heilige Geest.’⁹

Jezus Christus heeft ons de weg gewezen naar een fijner leven dat meer voldoening geeft. Door te bedienen zoals Hij krijg je ware vreugde en een gevoel van vrede en geluk. ■

NOTEN

1. M. Russell Ballard, ‘Bijzondere gaven van God’, *Liahona*, mei 2018, 10.
2. Ronald A. Rasband, ‘Eén voor één’, *Liahona*, november 2000, 29.
3. Jean B. Bingham, ‘Onze bediening naar het voorbeeld van de Heiland’, *Liahona*, mei 2018, 104.
4. M. Russell Ballard, ‘Gedreven werkzaam zijn’, *Liahona*, november 2012, 31.
5. Thomas S. Monson, ‘Drie doelen tot leidraad’, *Liahona*, november 2007, 121.
6. President Russell M. Nelson, ‘Ga voort’, *Liahona*, mei 2018, 118.
7. Bonnie L. Oscarson, ‘In behoeften voorzien’, *Liahona*, november 2017, 26.
8. Russell M. Nelson, ‘Onze bediening met Gods macht en gezag’, *Liahona*, mei 2018, 69.
9. Dieter F. Uchtdorf, ‘Jullie zijn mijn handen’, *Liahona*, mei 2010, 75.

Zeven
MANIEREN OM IN
KERSTSTEMMING
TE
komen

DE DRUKTE VAN DE FEESTDAGEN IS LEUK, MAAR OM ECHT IN KERSTSTEMMING TE KOMEN, MOETEN WE ANDEREN VROLIJK DIENEN.

Charlotte Larcabal
Kerktijdschriften

‘Ik ben niet in kerststemming.’

Heb je dat weleens gedacht? Misschien voel je je op dit moment zo. Je zingt kerstliedjes uit volle borst en propt gulzig talloze kerstkoekjes naar binnen. En toch ben je niet in kerststemming.

Als dat herkenbaar is, of als je dit jaar meer van de kersttijd wilt maken, lees dan verder!

President David O. McKay (1873–1970) heeft het eenvoudig gezegd: ‘Het kerstgevoel is het Christusgevoel, dat ons hart met broederlijke liefde en vriendschap vervult en ons tot dienstbetoon aanspoort.’¹ Bonnie L. Oscarson, voormalig algemeen jongevrouwenpresidente, zet die boodschap kracht bij: ‘Ons kerstgevoel neemt toe als we de mensen om ons heen vrijgevig de hand reiken en van onszelf geven.’²

Je kunt Kerstmis vieren door de kerstboom te versieren of cadeautjes te schenken, maar de beste manier om in kerststemming te komen is anderen dienen. (Lees het voorgaande artikel, ‘Bedienen zoals de Heiland dat deed’, om meer over bediening te weten te komen.)

En ik heb goed nieuws voor je: er zijn veel geweldige manieren waarop je anderen in de kersttijd kunt dienen. Probeer er een paar uit. Je zult in een mum van tijd de warmte van de Geest voelen en dichter tot de Heiland komen. En dan ben je echt in kerststemming!

1. Bezoek eenzame mensen.

Wie ken je die de kersttijd zonder familie of vrienden gaat doorbrengen? Overweeg om een bejaarde of iemand die nieuw is in je buurt te bezoeken. Je bezoek kan veel voor hem of haar betekenen. Ouderling David A. Bednar van het Quorum der Twaalf Apostelen heeft gezegd dat Christus personen diende. Hij hielp ze één voor één.³ Wij kunnen hetzelfde doen.

2. Zing kerstliedjes.

Wist je dat onze profeet dol is op kerstliedjes? Of je nu ‘gekke liedjes over de Kerstman’ uitbrult of eerbiedig je lievelingslofzangen over de Heiland zingt, president Russell M. Nelson gelooft dat voor anderen muziek maken een geweldige manier is om ‘echt in kerststemming te komen’.⁴

3. Kijk eens rond voor je naar je mobiele telefoon kijkt.

Je hoeft je telefoon niet de hele dag in je zak te houden, maar alert zijn en op de mensen om je heen focussen is een goede manier om in kerststemming te komen.

Zuster Oscarson heeft gezegd: 'In plaats van [...] op je telefoon te volgen wat je vrienden aan het doen zijn, kijk eens rond en vraag je af: "Wie heeft mij vandaag nodig?" Misschien ben jij degene die een leeftijdgenoot kan bereiken en tot zegen zijn, of kun je een vriend aanmoedigen in zijn stille worsteling.'⁵

4. Doe extra karweitjes.

Kun je door het huis schoon te maken, te babysitten of door andere karweitjes te doen echt in kerststemming komen? Zeker – als je het met de juiste instelling doet. Denk tijdens het schrobben of opruimen aan de persoon die je dient. Bedenk hoe blij je familieleden of vrienden zullen zijn met je inspanningen!

5. Schenk kerstlekkernijen.

Weet je nog dat we het over die kerstkoekjes hadden die je naar binnen propte? Misschien kun je je favoriete kerstlekkernij maken. Je moet er uiteraard een paar (of meer) voorproeven, maar de bedoeling is dat je ze wegchenkt. Zo kom je in kerststemming.

6. Deel een kerstvideo.

Deel op sociale media een kerstboodschap. Je kunt bijvoorbeeld een Mormon Message over Kerstmis kiezen. Of je kunt iemands dag opvrolijken door de kerstvideo van de kerk op Mormon.org te delen. Stuur die naar een vriend of plaats hem op je eigen pagina.

7. Doe het stiekem.

Hoeveel stiekem dienstbetoon kun je doen zonder dat iemand je betrapt? Je kunt boodschappen of cadeautjes voor iemands deur achterlaten, een aardig briefje in een jaszak stoppen, sneeuw ruimen, bladeren harken enzovoort. Maar zorg ervoor dat niemand weet dat jij het was! Denk eraan dat je je liefdegave in het verborgene doet (zie Mattheüs 6:4).

Dienen met Kerstmis

Fonkelende lichtjes en feestelijke drukte maken de feestdagen magisch en leuk, maar om echt in kerststemming te komen, moeten we anderen vrolijk dienen.

Ouderling Dieter F. Uchtdorf van het Quorum der Twaalf Apostelen heeft gezegd: 'Om [de] geboorte [van de Heer] echt te eren, dienen we zijn voorbeeld te volgen door

anderen met medeleven en barmhartigheid de hand te reiken. Dat kunnen we dagelijks in woord en daad doen. Laten we, waar we ook wonen, hiervan onze kersttraditie maken: dat we wat vriendelijker en vergevingsgezinder zijn, minder snel oordelen, meer danken en meer van onze overvloed aan de behoeftigen geven.'⁶ ■

NOTEN

1. David O. McKay, *Gospel Ideals* (1953), 551.
2. Bonnie L. Oscarson, 'Christmas Is Christlike Love' (Kerstmeditatie met het Eerste Presidium 2014, 7 december 2014), broadcasts.lds.org.
3. Zie Facebookpagina van David A. Bednar, video geplaatst op 22 januari 2017, [facebook.com/lds.david.a.bednar/videos](https://www.facebook.com/lds.david.a.bednar/videos).
4. Russell M. Nelson, in 'Christmas Memories from Prophets and Apostles', *New Era*, december 2015, 10.
5. Bonnie L. Oscarson, 'In behoeften voorzien', *Liahona*, november 2017, 26.
6. Dieter F. Uchtdorf, 'Strooi uw kruimels in het rond' (Kerstmeditatie met het Eerste Presidium, 3 december 2017), broadcasts.lds.org.

GAVEN VAN DE GEEST

OP JE VERLANGLIJSTJE ZETTEN

David Dickson
Kerktijdschriften

Ik ben de koning der omeletten. Naast dat verrukkelijke gerecht had ik nog een paar andere recepten die me op zending en daarna lang in leven hielden. Maar toen trouwde ik en kregen we kinderen die allemaal een andere smaak hadden. Ik moest mijn menu uitbreiden!

Maar als het mijn beurt om te koken was, bleek dat nieuwe recepten uitproberen erg moeilijk was. Om te beginnen was mijn tijd 's avonds beperkt. Hoewel ik

afwisseling in ons eetpatroon wilde brengen, bleef ik op moeilijkheden stuiten. Ik kon bijvoorbeeld de ingrediënten niet snel genoeg vinden, als we ze al hadden. Meestal moest ik dan mijn geplande maaltijd schrappen en besloten we iets snels en eenvoudigs te eten.

En toch wilde ik op dat gebied vooruitgang maken. Ik besloot dus om iets nieuws te proberen. Ik bad om een specifieke geestelijke gave.

Eén gave, veel toepassingen

Ik bad om de gave van organisatie. Je leest het goed: organisatie! We hadden al een kruidenkastje. We hadden ook een lade met kookgerei. En toch was ik meer met zoeken dan met koken bezig.

Ik bleef om de gave bidden en begon specifieke ideeën te krijgen. Door een kruidenrekje aan de muur te hangen, kon ik de kruiden ordenen en waren ze binnen handbereik. Ik kon ook een magnetische staaf aan de muur bevestigen en daar messen en ander metalen kookgerei aan hangen. Door die en andere ideeën toe te passen, werden mijn kookpogingen een stuk makkelijker. Tijd nodig? Zwarte peper? Witte peper? Geen probleem!

Maar toen gebeurde er iets grappigs. Ik bleef ideetjes krijgen om ook op andere gebieden meer georganiseerd te zijn. Mijn zelfgemaakte drielaagse wastoren zal mijn gezin niet naar het beloofde land voeren, maar zelfs Nephi zou de manier appreciëren waarop ik die gebouwd heb: door naar ingevingen te luisteren die ik stap voor stap kreeg.

De geestelijke gave van organisatie heeft mijn leven en dat van mijn gezinsleden meer verbeterd dan ik ooit verwacht had.

En ik heb die ontvangen omdat ik erom vroeg.

Veel gaven, weinig die vragen

De apostel Paulus onderwees de heiligen in Korinthe in enkele van de vele geestelijke gaven, zoals geloof en genezing (zie 1 Korinthe 12:5–11). Hij droeg hun vervolgens op: ‘Streef dus naar de beste genadegaven’ (1 Korinthe 12:31).

Ons wordt opgedragen de geestelijke gaven van anderen te zien en God om diezelfde gaven te vragen. Dat doen

we om anderen beter te kunnen dienen en Gods koninkrijk op te bouwen (zie LV 46:26–29).

Er zijn heel veel gaven – veel meer dan er in de Schriften staan. Geduld is een geestelijke gave. Optimisme ook. En moed. En een vredestichter zijn. Ouderling Larry R. Lawrence van de Zeventig heeft gezegd: ‘Soms zie ik in gedachten een grote voorraadschuur in de hemel, boordevol geestelijke gaven, die beschikbaar zijn voor heiligen die het geloof hebben om erom te vragen. Helaas zijn er weinig die erom vragen, waardoor de voorraadschuur altijd overvol is.’¹

Ouderling Lawrence sprak vervolgens over een vriendin die besloten had om de gave van naastenliefde te bidden. Hij beschreef haar ervaring: ‘Ze schreef: “Ik ben al een aantal maanden om meer naastenliefde aan het bidden. [...] Mijn beeld van andere mensen is geleidelijk aan veranderd. [...] Ik heb de mensen om me heen niet alleen lief; ik geniet ook van hun gezelschap. Vroeger zou ik me misschien afzijdig gehouden hebben, maar nu ben ik oprecht geïnteresseerd in iedereen.”’²

Je gaven liggen op je te wachten

Geestelijke gaven zijn veel waardevoller dan materiële geschenken! Het zijn in feite de *beste* geschenken. In de Schriften staat dat we ‘ernstig naar de beste gaven [moeten] streven’ (LV 46:8).

Stel je voor dat er naast alle andere geschenken die je met Kerstmis hoopt te krijgen ook een paar van de ‘beste gaven’ op je liggen te wachten. Ze zijn helemaal ‘ingepakt’ en klaar om jou en de mensen om je heen tot zegen te zijn.

Vraag er dus om. ■

NOTEN

1. Larry R. Lawrence, ‘Why Not Ask?’ (devotional aan de Brigham Young University-Idaho, 13 juni 2017), byui.edu/devotionalsandspeeches.
2. Larry R. Lawrence, ‘Why Not Ask?’

‘Soms heb ik het gevoel dat ik de liefde van de Heiland niet waard ben. Hoe zet ik me over dat gevoel heen en erken ik mijn eigenwaarde?’

‘Gods liefde is er voor u, of u nu wel of niet vindt dat u liefde verdient. Zij is er gewoon altijd.

‘Als we onze hemelse Vader zoeken door vurig, oprecht gebed en ijverige, doelgerichte Schriftstudie, zal ons getuigenis sterk worden en diepge-worteld raken. Wij zullen Gods liefde voor ons kennen.’

President Thomas S. Monson (1927-2018), ‘Wij staan er nooit alleen voor’, *Liahona*, november 2013, 124.

Bid om zijn liefde te voelen

Ieder van ons is een zoon of dochter van onze hemelse Vader.

Zijn liefde voor ons is onmetelijk. Als we ooit het gevoel hebben dat we zijn liefde niet verdienen, moeten we tot Hem bidden. Bid om zijn liefde te voelen. Ik bid dat je zult voelen dat je zijn liefde waard bent, en dat je jezelf kunt zien zoals Hij je ziet. Hij zal op zijn tijd en wijze altijd onze gebeden beantwoorden met een bevestiging van zijn volmaakte liefde. Bidden als ik me terneergeslagen of eenzaam voelde, heeft me altijd opgebeurd.

Julia M. (16), Virginia (VS)

Tot de Heiland komen

We bespraken laatst in een klas ter voorbereiding op een zending

hoe we Gods liefde voor ons kunnen herkennen. We bespraken wat we kunnen doen om een groter gevoel van eigenwaarde te krijgen. Enkele ideeën waren: onze naaste dienen, bidden om hulp bij dingen die belangrijk voor je zijn, de Schriften lezen en een zendeling zijn. Al die dingen moeten ertoe bijdragen dat we dichter tot Christus komen en dat we ons potentieel om te worden zoals Hij herkennen.

Santiago Z. (17), Arizona (VS)

Onderhoud de geboden

Soms heb ik het gevoel dat ik de liefde van de Heiland niet waard ben omdat ik de geboden van de Heer niet helemaal gehoorzaam. Ik kan die gevoelens van me afzetten door me te bekeren. Soms heb ik daarbij de hulp van de bisschop nodig, die me leert dat de Heer al zijn kinderen liefheeft.

Jacques D. (15), Abidjan (Ivoorkust)

Bekering is het antwoord

We begaan allemaal zonden, en daarom hebben we misschien het gevoel dat we de liefde van onze Heiland niet verdienen. Maar Hij heeft zijn leven voor ons gegeven, Hij heeft Zich voor ons opgeofferd. Dat deed Hij uit onbaatzuchtige liefde. Het enige wat we moeten doen om te voelen dat we zijn liefde waardig zijn, is ons met de kracht van zijn verzoening van onze zonden bekeren. Bekering is het antwoord, want dan zien we onze waarde in en erkennen we de liefde van de Heiland.

Zuster Custan (23), zendingsgebied Cebu (Filipijnen)

Anderen liefhebben

Een manier om onze eigenwaarde in te zien, is de waarde van mensen om ons heen te erkennen. Concentreren we ons op anderen, dan krijgen we een goed gevoel over onszelf, omdat we anderen opbouwen. Dat heeft dubbel voordeel! Toen ik met mijn zelfvertrouwen worstelde, besloot ik iemand in mijn omgeving te dienen die hulp nodig had. Een maand lang maakte ik een vriend die het moeilijk had dagelijks een compliment. Door me op iemand anders te concentreren, kreeg ik het gevoel dat ik zelf waarde had, en dat iemand me nodig had. Streven we ernaar anderen lief te hebben om wie zij zijn, dan wordt het makkelijker om in te zien hoeveel God van ons houdt. Helpen we anderen om het gevoel te krijgen dat ze liefde waard zijn, dan krijgen we dat gevoel zelf ook.

Jayme W. (15), Minnesota (VS)

De antwoorden gelden als leidraad en niet als officiële uitspraak over de leerstellingen van de kerk.

Ik heb me bekeerd, maar ik voel me nog heel schuldig. Wat zou mij gemoedsrust geven?

Als we ons volledig bekeren, kunnen onze schuldgevoelens door de oneindige verzoening van Jezus Christus worden weggevaagd. Maar mensen hebben soms nog steeds schuldgevoelens door de herinnering aan hun zonden, ook als ze zich bekeerd hebben.

Schuldbewust zijn, of 'de droefheid die overeenkomstig de wil van God is' (2 Korinthe 7:10), kan nuttig zijn. Onze gedachten kunnen erdoor op Jezus Christus worden gericht, zodat we tot ware bekering en verandering komen. Schaamte daarentegen richt onze gedachten op onszelf en belemmert onze vooruitgang.

In het Boek van Mormon staan goede voorbeelden van hoe we ons kunnen bekeren en gemoedsrust in Jezus Christus kunnen vinden:

- Doordat hij aan zijn zonden uit het verleden dacht, begon Ammon de Heiland en zijn barmhartigheid te roemen, zodat hij vreugde in plaats van verdriet voelde (zie Alma 26:16–20).¹
- Zodra de 'gedachte bij [Alma] opkwam' van Jezus Christus en zijn verzoening, werd hij 'niet meer door de gedachte aan [zijn] zonden verscheurd' (Alma 36:17–19). Hoewel hij nog steeds de herinnering had, werd hij er niet meer door verscheurd.²

NOTEN

1. Zie Richard G. Scott, 'Gewetensrust en gemoedsrust', *Liahona*, november 2004, 18.
2. Zie Dieter F. Uchtdorf, 'Het punt van veilige terugkeer', *Liahona*, mei 2007, 101.

Wat vind jij?

'Hoe neem ik het besluit om op zending te gaan?'

Stuur je antwoord, eventueel vergezeld van een foto met hoge resolutie, vóór woensdag 15 januari 2019 in op liahona.lds.org (klik op 'Submit an Article or Feedback').

De redactie kan reacties inkorten of duidelijker formuleren.

De
**GEBOORTE VAN
DE HEILAND**

is de gave

**WAARDOOR
DE VADER**

ons 'vrede in deze wereld en het
eeuwige leven in de toekomstige wereld'
kan geven [LV 59:23].

President Henry B. Eyring,
tweede raadgever in het Eerste Presidium,
'Gaven van vrede' (Kerstmeditatie met het Eerste Presidium, 4 december 2016)

MELD JE AAN VOOR **HET JEUGDBATALJON VAN DE HEER** OM ISRAËL TE HELPEN VERGADEREN

Ik nodig je uit om jezelf voor te bereiden door **VIJF DINGEN** te doen die je zullen veranderen en waardoor jij de wereld kunt helpen veranderen.

1. HOUD EEN **'VASTENWEEK'**: ZEVEN DAGEN **GEEN SOCIALE MEDIA.**

2. OFFER ELKE WEEK **WAT TIJD AAN DE HEER.**

3. BLIJF OP HET **VERBONDSPAD.**

4. BID DAGELIJKS DAT IEDEREEN DE ZEGENINGEN VAN HET EVANGELIE MAG ONTVANGEN.

5. VAL OP. WEES ANDERS. **LAAT JE LICHT SCHIJNEN.**

Carls kerstcadeau

Juliann Tenney Doman

Gebaseerd op een waargebeurd verhaal

'Als je een karweitje hebt, doe het met een glimlach. Doe meer dan er gevraagd wordt, en ga de extra mijl.'
(Children's Songbook, 167).

Carl rilde toen hij zijn fiets tegen de wind in duwde. **C**Ik kan niet wachten tot ik me thuis kan opwarmen, dacht hij. En ik kan niet wachten om mijn kerstcadeaus open te maken!

Hij was die ochtend extra vroeg opgestaan om kranten te bezorgen. Terwijl hij zijn fiets de steile heuvel op naar huis duwde, dacht hij aan het kerstgebak dat moeder had gemaakt. Dat zou zó lekker smaken. Hij kon de zoete roomgarnering al bijna proeven.

Room! Carl zonk de moed in de schoenen. Hij was vergeten dat hij de koe moest melken en nog andere karweitjes te doen had. Zelfs met Kerstmis.

Carl zette zijn fiets voor het huis. Hij had een wedstrijd met zijn broer gedaan om te zien wie zijn kranten het eerste had rondgebracht. Hij zag zijn broers fiets niet, dus Carl had gewonnen!

Het enige probleem met winnen was dat hij nu op zijn broer moest wachten voordat ze hun cadeaus open konden maken. En daarna moesten ze naar buiten om hun karweitjes te doen. Carl wilde liever binnen blijven om Kerstmis te vieren.

Ik zou mijn karweitjes nu al kunnen doen, dacht Carl. Dan hoef ik niet meer de kou in. Hij haastte zich naar de schuur.

Carl pakte een emmer, ging zitten om de koe te melken, en keek om zich heen. Alle andere karweitjes moesten nog gedaan worden. Toen kreeg hij een idee. Hij kon zijn familie verrassen door alle karweitjes zelf te doen, en dan konden ze de rest van de kerstochtend samen doorbrengen. Dat zou het allerbeste kerstcadeau zijn!

Carl schoot gauw op met het melken van de koeien. Toen veegde hij de schuur aan, voerde de kippen en

raapte de eieren. Hij glimlachte toen hij eraan dacht hoe verrast de anderen zouden zijn.

Carl ging terug naar binnen. Hij keek om de hoek van de deur om te zien of er iemand was. Toen sloop hij de keuken in. Hij had net de melk en de eieren in de koelkast gedaan toen mama binnenkwam.

'O fijn, je bent thuis', zei mama, en ze sloeg haar armen om hem heen. 'We vroegen ons al af waar je bleef.'

Mama hielp hem uit zijn jas. Toen Carls broertjes en zusjes hem zagen, riepen ze: 'Carl is thuis! Laten we de cadeautjes openmaken!' Iedereen ging rond de kerstboom zitten en wachtte tot papa cadeautjes uitdeelde. Carl vond het heerlijk om te zien hoe iedereen van zijn cadeautjes genoot.

'Mooi!' zei papa. 'Dan is het nu tijd voor de karweitjes. Maar ik denk dat we eerst iets moeten drinken en een gebakje eten.'

Papa liep naar de keuken en deed de koelkast open. Hij stond stil en staaarde naar de inhoud.

'Tjonge, kijk nou eens!' zei papa. 'De melkkan is al vol, en de eieren zijn al geraapt! Wie zou dat nou gedaan hebben?'

Papa kwam weer terug in de woonkamer. Carl deed zijn best om niet te grijnzen.

'Weet jij daar iets van, Carl?' zei papa met een glimlach op zijn gezicht. 'Het lijkt erop dat onze karweitjes al gedaan zijn.'

'Vrolijk kerstfeest!' riep Carl uit.

Papa sloeg zijn arm om Carl heen. 'Dankjewel, jongen. Dat was erg attent van je. Dit zou weleens onze beste Kerstmis tot nu toe kunnen worden!'

Carl grijnsde. Hij wist al dat dit *zijn* beste Kerstmis ooit was. ■

De auteur woont in Colorado (VS).

Katie en Quincy

Evan Valentine en Marissa Widdison

Gebaseerd op een waargebeurd verhaal

'Een vriend heeft te allen tijde lief'
(Spreuken 17:17).

Katie was dol op zingen. Ze was dol op dansen. Maar bovenal was ze dol op de zondag! Want dan zag ze haar vriendin Quincy.

Katie had het syndroom van Down. Soms raakte ze in de kerk in de war en wist ze niet wat ze moest doen. Maar ze wist dat Quincy haar dan zou helpen.

Quincy gaf Katie een hand en ging met haar naar het jeugdwerk. Soms werd Katie onrustig tijdens de participatieperiode, en dan gaf Quincy haar een knuffel. Daar werd Katie altijd rustig van. Na de participatieperiode bracht Quincy Katie naar haar klas. Katie hield van Quincy.

Op een dag hoorde Katie dat er iets verdrietigs bij Quincy thuis was gebeurd. Quincy's oudere broer was overleden! Katie wist dat haar vriendin wel heel verdrietig moest zijn. Ze wist dat Quincy heel veel van haar grote broer hield.

Mama vertelde Katie dat de mensen vanavond naar de kerk zouden gaan om Quincy's familie te laten zien dat ze van hen hielden. En dan zou Cory morgen begraven worden.

'Wil je vanavond met papa en mij naar de kerk?' vroeg mama aan Katie.

Katie knikte. Ze wilde Quincy vertellen dat ze van haar hield!

Mama hielp Katie om nette kleren aan te trekken. Toen reden ze naar de kerk.

Bij aankomst zag Katie veel mensen. Ze kende er al een paar van de kerk. Ze zag haar bisschop. Ze zag haar jeugdwerklerares. Maar ze zag haar vriendin niet.

'Mama, waar is Quincy?' vroeg Katie.

Mama wist het niet.

'Zullen we het aan iemand vragen?' zei mama.

Meestal praatte Katie liever niet als er veel mensen waren. Maar vanavond moest ze Quincy vinden. Katie voelde zich dapper. Ze ging naar de bisschop.

'Quincy is verdrietig. Ik moet Quincy vinden!' zei ze tegen hem.

De bisschop glimlachte en nam Katie bij de hand. 'Goed, laten we Quincy zoeken.'

Samen wandelden de bisschop, mama en Katie door de kerk. Uiteindelijk vonden ze haar! Quincy zat in een hoekje. Ze zag er heel, heel verdrietig uit.

Katie ging op haar vriendin af en sloeg haar armen om haar heen. Ze dacht eraan hoe erg Quincy haar broer miste.

'Het komt wel goed, Quincy. Jezus zorgt voor Cory,' zei Katie. Ze streek Quincy's haar en zorgde dat ze dat heel zachtjes deed.

Quincy begon te huilen. Katie hield haar nog steviger vast.

'Het komt goed', zei Katie. 'Jezus zorgt voor Cory.' Quincy hilde tranen met tuiten. Katie hield haar gewoon vast. Na een tijdje werd Quincy rustiger. Ze snotterde nog steeds, maar hilde niet zo erg meer. Ze keek Katie aan.

'Dank je wel, Katie', zei ze. 'Je hebt gelijk. Jezus zal goed voor mijn broer zorgen.'

Katie was blij dat ze haar vriendin kon helpen om zich wat beter te voelen. Ze was dol op Quincy! ■
De auteurs wonen in Utah (VS).

LEDEN MET EEN BEPERKING

Sommige beperkingen maken het moeilijk voor het lichaam om zijn taak uit te voeren. Andere beperkingen maken het moeilijk voor de hersenen om hun taak uit te voeren. Sommige mensen hebben een beperking die op hun hersenen én hun lichaam van invloed is. Hoe het ook zij, ieder kind is een belangrijk en geliefd kind van God!

Als je mensen met een beperking tegenkomt:

Niet doen:

- Naar ze staren, wijzen, of over ze fluisteren.
- Ze negeren.
- Ze belachelijk maken.
- Ze uitschelden.

Wel doen:

- Zeg hallo en wees vriendelijk.
- Stel vragen op een beleefde manier.
- Kom voor ze op als anderen gemeen zijn.
- Bedenk dat zij net zo goed een kind van God zijn als jij!

Eerbied is liefde

Luaipou W. (10), Victoria (Australië)

Mijn leerkracht vroeg me op vrijdag een gedicht dat ik had geschreven voor te lezen aan alle leerlingen, leerkrachten en ouders op onze school. Ik zei heel enthousiast 'Ja!' Maar ik was ook heel nerveus.

Mijn hart ging tekeer toen ik op het podium zat te wachten om mijn gedicht voor te lezen. Ik vond het erg spannend om iets wat ik geschreven had aan zoveel mensen voor te dragen.

Toen kwam er een gedachte bij me op. Ik moest eraan denken dat we als gezin 's ochtends vóór school altijd samen in het Boek van Mormon lezen. Die gedachte aan lezen in de Schriften met ons gezin deed me aan mijn hemelse Vader denken. Ik dacht aan zijn liefde voor mij. Ik voelde me getroost en niet meer

alleen. Mijn hart klopte niet meer zo snel en ik had een eerbiedig gevoel.

Op pagina 12 van *Kinderliedjes* staat de volgende tekst:

*Eerbied is meer dan gehoorzaam en stil zijn,
of praten met fluist'rende stem;
ik denk aan de goedheid van mijn hemelse Vader.
Ja, eerbied is liefde voor Hem.
Echte eerbied blijkt ook uit mijn woorden en daden,
al is dat soms moeilijk voor mij.
Maar als ik eerbiedig ben, voel 'k in mijn hart:
mijn hemelse Vader is blij.*

Ik ben dankbaar dat ik de liefde van mijn hemelse Vader voelde toen ik nerveus was. En ik ben dankbaar dat ik weet dat Hij heel veel van mij houdt.

Ik weet dat ik in moeilijke situaties kan kiezen om eerbiedig te zijn en aan God te denken. ■

**Ouderling Adilson
de Paula Parrella**
van de Zeventig

Uit de modder gered

'Uw liefde geef ik door, door anderen te helpen.'
(Kinderliedjes, 42.)

Toen ik jong was, woonden we in São Paulo (Brazilië). Aan de overkant van de straat stond een mangrovebos. Een mangrovebos ligt min of meer in het water. De grond is er erg modderig.

Veel mensen bouwden hun huis op die modderige grond. Ze legden eerst enorme boomstammen in de modder en bouwden daar hun huis op. Maar als het regende, stroomde de rivier over. Dan kwam het water naar binnen. Daardoor konden ze 's nachts nergens slapen.

Mijn vader nodigde ze dan altijd bij ons thuis uit. Soms waren het er wel vijftien! Hij bracht ze naar de woonkamer en gaf hun dekens. Mama gaf ze iets te eten. Ze bleven in ons huis slapen tot de volgende dag.

Dat is zeker drie of vier keer gebeurd. Ik dacht toen: de meeste mensen zouden geen vreemdelingen uitnodigen. Papa liet mensen die we amper kenden bij ons overnachten! Maar toen dacht ik: ze kunnen nergens heen.

Mijn ouders probeerden andere mensen altijd te helpen. Maar ze dienden niet alleen door mensen te helpen of door hun dingen te geven. Ze dienden door van andere mensen te houden, zelfs als ze die niet goed kenden.

We moeten mensen in nood helpen. We moeten er alles aan doen om hen te helpen. We mogen ons niet inhouden. We kunnen ze onderdak en spullen geven. We kunnen tijd voor hen vrijmaken. We kunnen ze over onze hemelse Vader en Jezus Christus vertellen, vooral in de kersttijd. ■

ILLUSTRATIE AUBREY BLACKHAM

'Jezus Christus leeft en [Hij is] de Heiland en de Verlosser van de wereld. Hij heeft de weg naar waar geluk bereid.'

Ouderling Quentin L. Cook
van het Quorum der Twaalf Apostelen

'Wij volgen Jezus Christus', Liahona, mei 2010, 86.

ONS PRIKBORD

Ik vond het heel fijn om het doopwater in te gaan en tot lid van de Kerk van Jezus Christus te worden bevestigd. De Heilige Geest zal mijn trouwe metgezel zijn, als ik rein blijf en de geboden gehoorzaam. Ik weet dat God leeft, dat Hij van ons houdt, dat de kerk waar is en dat het Boek van Mormon waar is.

Juan O. (8), Cali (Colombia)

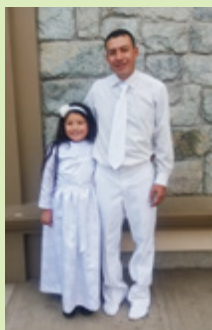
'Ik vind het plan van onze hemelse Vader geweldig', Irreantum D., en 'Ik wil het aan iedereen vertellen' Verlan T., uit Luzon (Filipijnen)

'De zendingen van de Heer', Emilio A. (9), Formosa (Argentinië)

Elke verjaardag is bijzonder, maar ik heb me al van kleins af aan op mijn doop voorbereid. Nu ik gedoopt ben, voel ik me heel gelukkig. Ik weet dat mijn hemelse Vader blij met me is en van me houdt.

Danna M. (9), Chimaltenango (Guatemala)

Broers die een licht in de wereld zijn

1

Jayden: een kerstlied

Op school hadden we een kerstuitvoering met de klas. Ik speelde de piano. Ik leerde iedereen het kerstlied 'Stille nacht'.

2

Jayden: de buurkinderen iets leren

Ik leer de buurkinderen graag iets als we buitenspelen omdat ik ze wil dienen. In Mattheüs 5:16 leert Jezus ons dat we ons licht moeten laten schijnen. Als ik dat doe, voel ik me gelukkig.

3

Hubert: anderen helpen die honger hebben

Tijdens de pauze op school zie ik mensen die honger hebben en niets te eten hebben. Ik geef altijd iets van mijn eigen tussendoortje weg, zodat ze zich wat beter voelen. Als ik dat doe, voel ik me blij.

Hallo!

Wij zijn
Hubert en
Jayden.

4

Hubert speelt orgel

In de kerk speel ik op het orgel terwijl de leden zingen. Als ik dat doe, voel ik me gelukkig.

Wij wonen in Ghana. Onze stad, Accra, ligt dicht bij de Atlantische Oceaan. Er staat ook een prachtige tempel!

5

We moeten een licht in de wereld zijn

In de Schriften staat dat Jezus het licht en het leven van de wereld is. Laten we de wereld dus verlichten!

Bedankt om je sterren naar de Liahona te sturen!

Dit jaar heb je onze lucht met duizenden sterren en verhalen over liefdevolle dienstverlening vervuld. Je hebt echt je licht laten schijnen!

Jona en de walvis

Kim Webb Reid

God stuurde Jona op zending. Hij moest naar de stad Ninevé gaan en de mensen zeggen dat ze zich moesten bekeren. Maar Jona wilde niet. Hij nam een boot naar een andere stad.

Er stak een hevige storm op. De zeelieden waren bang dat hun schip zou zinken!

Jona wist dat God de storm had veroorzaakt omdat Jona er vandoor was gegaan. Hij zei tegen de zeelieden dat ze hem overboord moesten gooien. Dan zou de storm ophouden.

God stuurde een walvis om Jona te redden. Hij bleef drie dagen in de buik van de walvis. Jona bad. Hij besloot zich te bekeren en God te volgen. God liet de walvis Jona aan land uitspugen.

Jona ging naar Ninevé. Hij onderwees de mensen daar. En de mensen in Ninevé luisterden! Ze gingen God weer volgen.

Wanneer ik een verkeerde keuze maak, kan ik me bekeren en opnieuw mijn best doen. God hield van Jona en God houdt van mij! ■

Naar Jona 1-4.

'Ik verkondig u grote blijdschap'

- Lukas 2:10

ILLUSTRATIE APRYL STOTT

Oudering Bruce R. McConkie (1915–1985)

van het Quorum der
Twaalf Apostelen

Christus door Joseph Smith kennen

Ik spreek over hem door wie de kennis van Christus en van het heil in onze tijd tot ons is gekomen.

Wij onderwijzen en getuigen dat het heil in Christus is. Hij is onze Heer, onze God, onze Koning. Wij aanbidden de Vader in zijn naam, zoals alle profeten en alle heiligen dat door de eeuwen heen hebben gedaan.

Wij verheugen ons in Hem en in zijn zoenoffer. Zijn naam is boven elke andere naam verheven, en voor Hem zal elke knie zich buigen en elke tong belijden dat Hij de Heer van allen is. Zonder Hem zou er geen onsterfelijkheid noch eeuwig leven zijn.

Maar nu wil ik het over iemand anders hebben. Door hem is de kennis van Christus en van het heil in onze tijd tot ons gekomen. [...]

Ik wil het hebben over Joseph Smith jr., de grote profeet van de herstelling, hij die als eerste in deze bedeling de hemelse stem hoorde, door wiens werk het koninkrijk van God weer onder de mensen gevestigd werd. [...]

In het voorjaar van 1820 scheurden God de Vader en zijn Zoon, Jezus Christus, de sluier van duisternis open, die de aarde eeuwenlang had omhuld. [...] Zij kwamen uit hun hemelse huis naar beneden naar een klein bos bij Palmyra (New York, VS). Zij noemden Joseph bij naam en vertelden hem dat [...] hij een werktuig in hun handen zou zijn om de volheid van het eeuwig evangelie te herstellen. [...]

Alle mensen zouden zich moeten afvragen waar zij staan ten opzichte van de profeet Joseph Smith en zijn goddelijke zending. Vragen zij naar zijn naam en streven zij naar het heil dat uitsluitend gevonden kan worden in het evangelie van Christus

zoals dat aan zijn profeet in de laatste dagen is geopenbaard [...]? De belangrijke vraag die alle mensen in onze tijd moeten beantwoorden – waarbij hun eigen heil op het spel staat – is: was Joseph Smith door God geroepen? [...]

Laat er geen misverstand over bestaan. Wij zijn getuigen van Jezus Christus. Hij is onze Heiland. [...] Maar we zijn ook getuigen van Joseph Smith. Door hem weten wij van Christus, en hij is de wettige leider aan wie macht werd gegeven om op aarde te binden en in de hemel te verzegelen, zodat alle mensen vanaf die dag erfgenamen van het heil mochten worden. ■

Uit 'Joseph Smith – The Mighty Prophet of the Restoration', Ensign, mei 1976, 94–96.

**QUILT MET KERSTSTAL
JUDY WANGEMANN**

'U [is] geboren de Zaligmaker, in de stad van David; Hij is Christus, de Heere.

'En dit zal voor u het teken zijn: u zult het Kindje vinden in doeken gewikkeld en liggend in de kribbe. [...]

'Eer zij aan God in de hoogste hemelen, en vrede op aarde, in mensen een welbehagen' (Lukas 2:11-12, 14).

JONGVOLWASSENEN

**STA JE VOOR EEN
GROTE BESLISSING?**

*Vertrouw op de
volmaakte navigator om
je richting te geven.*

42

VIERING 'WEES EÉN'
EENSGEZIND
VOORUITKIJKEN

46,51

JONGEREN
JE EIGEN BEDIENING
INVULLEN

52

KERSTMIS
ZEVEN MANIEREN
OM VREUGDE
TE DELEN

56

ZET DIT OP JE
VERLANGLIJSTJE

60

DE KERK VAN
JEZUS CHRISTUS
VAN DE HEILIGEN
DER LAATSTE DAGEN

